

TARP TOLERANCIJOS
IR NEPAKANTUMO

Prof. Romualdas Grigas

Lietuvis ne tik saviškių, bet ir svetimtaucių autorių (prisiminkime Tacitą, Adomą Bremenietį, o vėlesniaisiais laikais - kad ir grafą Konstantiną Tiškevičių, lenkų švietėją Gizevijų ir kt.) ilgus šimtmečius buvo liaupsinamas už toleranciją svetimiesiems, įvairioms religijoms ir kultūroms. Antai, Lietuvos Didžiojoje kunigaikštystėje žydo nužudymas buvo prilyginamas bajoro nužudymui. Sau prieglobstį čia surasdavo tų laikų ir rusų, ir totorių, ir net Vidurio Europos tautų disidentai. Antai, rusų spaustuvininkas - pirmapradininkas Ivanas Fiodorovas, šio meno išmokęs Vilniuje, po kiek laiko vėl buvo priverstas čia slėptis nuo savo tautiečių - fanatikų stačiatikių vienuolių įtūžio. Šie manė, kad Fiodorovas savo spausdiniais padeda plisti šėtono dvasiai.

Kiek kitokia padėtis buvo su pagarba savojo žmogaus "kitoniškumui". Tradicinė kultūra ir bujojusi bendruomeninė sąmonė aiškiai ribojo ir net smerkė "kitoniškumą". Kitais žodžiais tariant, ji smerkė "savosios" bendruomenės nario nesiskaitymą su jos praktikuojamos kultūros

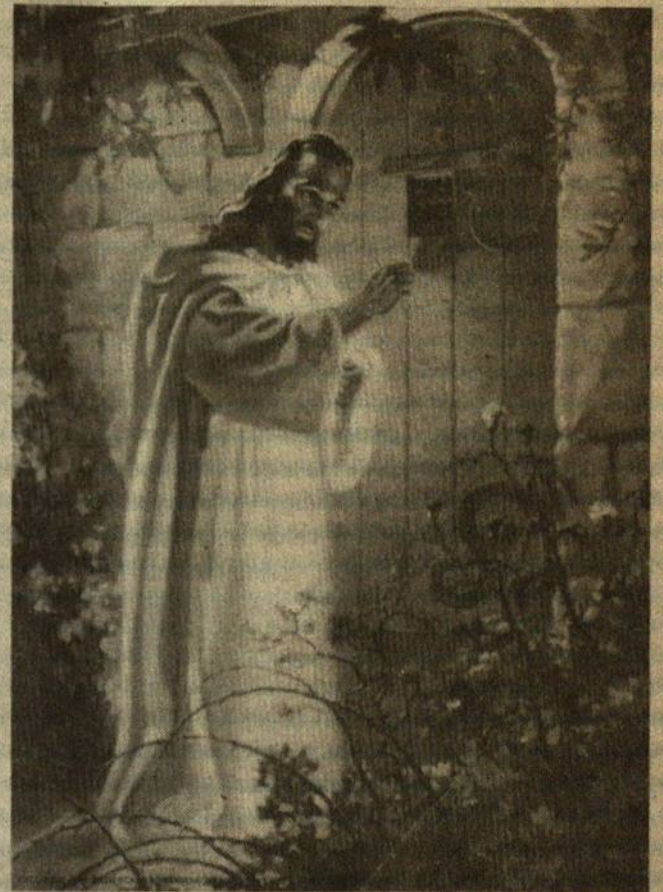
normomis bei pažiūromis. Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Kęstučio sūnaus, Vytauto brolio Butauto kapavietė Prachos Vyto katedroje, ko gero, byloja, jog jau ir tais laikais iš lietuvių tarpo būta ideologinio pobūdžio disidentų. Toks "kitoniškumo" nepripažinimas lėtino pažangą, europinės kultūros laimėjimų priėmimą ir įsisavinimą. Pripažinkime: ta kryptimi ilgus metus "dabavosi" ir katalikybė, skiepydama lietuvių vos ne antagonistinį nepakantumą kitam lietuviui, kuris buvo toks paf krikščionis, bet priklausė kitai šios religijos atšakai (pavyzdžiui, reformizmui). Toks buvo metas...

Nepakantumo "kitoniškumui" darbą "užbaigė" visą pusšimtį metų trukusi bolševikinė-sovietinė okupacija. Ji ypač aktyviai kovojo su politiniu ir kultūriniu "kitoniškumu", visomis priemonėmis ne tik skiepijo jam nepakantumą, bet ir ypač skrupulingai baudė jo pasekėjus, net ir tuos, kurie tik tylomis, paslapčiomis toleravo "kitoniškumą". Na, o jeigu prie viso šito pridėsime dar ir ginkluotą bei kitokią pasipriešinimą okupantui, jo represuotus žmones - iš vienos pusės, o iš kitos - aktyviuosius okupanto talkininkus, o taip pat gausius, bet nepiktybiškus prisitaikėlius prie tos sistemos, tai argi šie dalykai neskirstė žmonių į priešingus, netgi nesutinkamas stovyklas? Argi nesėjo nepasitikėjimo tais pačiais tautiečiais sėklos?

Pusšimtis visuotinės izo-

liacijos nuo laisvai ir sparčiai tolerancijos kryptimiėjusio pasaulio - tai labai daug. Tai - dvi žmonių kartos. Antai, vyresnioji (senoji) karta, kurios pasaulėžiūrą ir dorovinius įsitikinimus formavo dar tradicinė kultūra, beveik "nepastebėjo" (ir negalėjo pastebėti), kaip laisvasis pasaulis modernizavosi dar ir pasaulėžiūros srityje. Tas pasaulis ėmė pripažinti visas kultūrinės ir net politinės prasmės bei reiškinius, jeigu tik jie nekeldavo tiesioginės grėsmės piliečio saugumui. Laisvajame Vakarų pasaulyje bendroji kultūra vystėsi atsisakydama ne tik monologinės, bet ir dialoginės bendravimo formos. Todėl šandien matome ją pereinant prie poliologinės - t. y. įvairių reikšmių toleravimo, suvokimo ir priėmimo kultūros. Ėmė dominuoti vadinamoji konsenso kultūra - pakankamai nutolusių pozicijų suartinimo, abipusių nuolaidų darymo kultūra.

Tačiau Lietuva, tokiam modernizacijos procese nedalyvavusi, į valstybingumo atkūrimo kelią pasaulėžvalgos prasme atėjo nepasiruošusi, "apsiginklavusi" tebedominuojančio monologinio bendravimo kultūra. (Taip kalbėdamas, visų pirma turiu galvoje tautos politinį gyvenimą) Tokią kultūrą ypač uoliai pirmaisiais metais rodė pakankamai agresyvi naujųjų politikų, siekusių pigaus populizmo ir įsitvirtinimo, dalis. Toji kultūra, kai tegirdimas tik savasis balsas, savieji teiginiai, iš esmės tebegali ir dabar, bet ji jau kelia vis pla-

Didžiojo jubiliejaus metai. Viešpats beldžiasi į mūsų duris.

tesnį nusistebėjimą ir net organizuotą nepasitenkinimą. Kas žino, jei ne ta nelemtoji "monologinė kultūra", jau aiškiai rodanti savo "nuovargio" požymius, tai Lietuva nepriklausomybės atkūrimo, ko gero, būtų kur kas daugiau laimėjusi ekonominiame, kultūriname ir politiniame gyvenime. Ir, pirmiausia, kažin ar iki tokio laispsnio, kurį išgyvename dabar, įvairiausiomis formomis (iki pat valstybės pamatų!) būtų taip suvešėjęs nusikalstamumas, kuris ekonominėse ir politinėse struktūrose peraugo į oligarchiją.

Lietuvių tauta išėjo į atvirą pasaulį ir pati siekia būti atvira visuomene. Kaip teigia prof. R. Plečkaitis, "atvirumo dvasia pažinimą laiko nepabaigiamu procesu ta prasme, jog bet kurios pažiūros ir teiginiai turi būti atviri kritikai. Uždarumo dvasia pažinimą iš esmės laiko jau duotu, užbaigtu procesu". Taigi, matome, jog jau pats orientavimasis į atvirumą skatina toleranciją.

Tačiau jeigu į toleranciją žiūrėsime dar ir kaip į pa-

garbą asmenybei, jos teisėms, nesunku pastebėti, jog Lietuva šioje socialinių-dorovinių santykių erdvėje labai sunkiai skinasi sau kelią. Apie tai, kad toks kelias vis dar grėsia užželti naujais brūzgynais, rodo pakankamai didelės jaunosios ir jauniausios kartos dalies agresyvi nepagarba ne tik bendraamžiams ir ne tik vyresniems pagal amžių, bet apskritai - kultūringesniai elgesiui. Smurto prieš žmogų, prieš kultūrą plėtimasis, vis dar nesustabdytas. Viena iš tokios padėties priežasčių - paveldėtas daugumos žmonių neorganizuotumas, jų taikstymasis, jų "sugyvenimas" su esama padėtimi.

Taigi, tenka kalbėti apie tolerancijos "su neigiamu ženklu" įsitvirtinimą, t. y. tokios tolerancijos, kuri tampa tarsi nebylia suokalbininke nusikalstamumui ir amoralumui, plitimą. Lygiai kaip būtina pripažinti nepakantumo "su pliuso ženklu" stygių. Tačiau nekelia abejonių, kad socialinės tvarkos palaikymo ir kultūringesnio bendravimo būtinybė šią priešpriešą mažins.

KAM UŽKLIUVO
"AMERIKOS BALSO" LAIDOS?

Praeitą savaitę Rusijos žinių agentūra ITAR-TASS pranešė, kad nutraukiamos "Amerikos balso" laidos lietuvių, latvių ir estų kalbomis.

Tie, kuriems teko gyventi okupuotoje Lietuvoje, gerai prisimena, kaip šios laidos buvo trukdomos. Už jų klausymą ir išgirstų žinių platinimą grėsė žiaurios bausmės.

Nuplėšus geležinę uždan-

gą, susidomėjimas šiomis laidomis dar labiau išaugo. Jose pateikiamos žinios, kurių neperduoda jokia kita pasaulio radijo stotis. Jos ženkliai prisideda prie neseniai pasirašytos JAV ir Baltijos šalių chartijos įgyvendinimo. Sprendimas nutraukti šias laidas dar nepriimtas. Deja, toks ketinimas iš tikrųjų yra. Kas už jo slypi? Redaktorius

Senajo Vilniaus universiteto arkoje tyliai rymo Kristijonas Donelaitis. Liūdna "Metų" kūrėjui: nors Lietuva - nepriklausoma, bet universitete tebekaraliauja dar sovietų kompartijos "palaimintasis" rektorius Rolandas Pavilionis.

Girdėta iš Vilniaus

• **KAS TRUKDO LIETUVAI?** Lietuvos Prezidentas V. Adamkus ir aukščiausi šalies pareigūnai norėjo išsiaiškinti, kodėl užsitęsė derybos su Pasaulio prekybos organizacija (PPO). Prezidentas pažymėjo, kad iki šiol nesuformuota vieninga derybų pozicija. Reikalingi įstatymų projektai iki šiol neparengti. Pasaulio prekybos organizaciją vienija 135 valstybės. Jai priklauso beveik visi Lietuvos prekybos partneriai. Be to, stojimas į Europos Sąjungą siejasi su naryste PPO. - tai svarbi narystės ES sąlyga. Lietuva - vienintelė asocijuota ES narė, viena iš nedaugelio Europos šalių, nepriklausančių Pasaulio prekybos organizacijai.

• **KIEK KAINUOJA APSKRITYS?** Lietuvoje tebeveikia LDDP Vyriausybės įvesta ekonomiškai nepagrįsta 10-ies apskričių struktūra su beveik 3 tūkstančiais valdininkų. Šiemet apskritims finansuoti numatoma net 305 mln. litų.

• **PASIKEITIMAI.** Laikinuojų Lietuvos radijo ir televizijos (LRT) generaliniu direktoriumi paskirtas žurnalistas Vaidotas Žukas. Jis šiame poste pakeitė atsistatydinusį laikinąjį LRT vadovą Algirdą Trakimavičių. Vyriausybė dar kartą primygtinai pasiūlė LRT pradėti valdymo reformą. Žurnalistas V. Žukas praėjusių metų rudenį, atsistatydinus LRT generaliniam direktoriui Arvydui Ilginiui, buvo laimėjęs konkursą generalinio direktoriaus vietai užimti. Tačiau tuomet LRT taryba nusprendė trumpam laikotarpiui neskirti naujo generalinio direktoriaus. V. Žuko nuomone, tuomet, laimėjus konkursą ir pradėjus eiti pareigas, gal būtų pavykę išvengti tokios krizės, kokia yra dabar. LRT išsiskolinusi apie 12,5 milijono litų.

• **KONGRESAS.** Šiemet svarbiausias Lietuvos katalikų bažnyčios Jubiliejinių metų įvykis - birželį vykstantis II Eucharistinis kongresas, kuris rengiamas Kaune. Lietuvos vyskupų konferencija organizacinio komiteto pirmininku paskyrė vyskupą S. Tamkevičių.

• **BANKO ŽLUGDYMAS.** Ekonomikos ekspertai tvirtina, kad sudėtinga LTB situacija pirmiausia sietina su banko vadovo R. Visokavičiaus asmenybe ("bankininkas, kurį lydėjo skandalai", teigia vieno skyrelio pavadinimas "Respublikoje"). Pasak laikraščio, "kol kas niekas neatsako į klausimą, ar didžiausia šalies finansinė institucija prieš privatizavimą 'pinga' atsitiktinai". Pastarųjų LTB veiklos metų analizė rodo, jog LTB vadovai tyčia ar netyčia darė viską, kad jų vadovaujamo banko kaina prieš privatizavimą būtų kaip galima mažesnė.

• **TEISĖJŲ ALGOS.** Taupymo vajų paskelbusi Vyriausybė ir Lietuvoje didžiausius biudžetinius atlyginimus gaunantys teisėjai nesutaria, kaip gali būti sumažintas teisėjų darbo užmokestis. Teisėjai kategoriškai priešinasi Vyriausybės ketinimams sumažinti jų atlyginimus. Jie remiasi Konstitucinio Teismo nutarimu, teigiančiu, kad teisėjui per jo kadenciją darbo užmokestis negali būti mažinamas.

• **SEIMO NARIO ŽAIDIMAI.** Atsitiktiniai liudininkai nufilmavo parlamentaro išrastą naują sporto rūšį - važinėjimąsi slalomo slidėmis, tempiant automobiliui. Matyti, kad už tarnybinio automobilio vairo sėdintis parlamentaro sūnus tempia virve prie "VW Golf" prisirišusį tėvą per apsnigtus laukus. Tokiu būdu Seimo narys slidinėjo netoli savo namų - Vilniaus Žaliųjų ežerų rajone esančiose laukymėse. LRS numeru paženklinutu automobiliu po laukus tampomas parlamentaras - dažnas vaizdas šią žiemą.

• **A. BRAZAUSKAS VĖL NIEKINA LAISVĖS KOVOTOJUS.** Pareiškimą "Dėl Prezidento A. Brazausko Lietuvos laisvės gynėjų - partizanų eilinio įžeidimo". Jį pasirašė Lietuvos Sąjūdžio bei LPKTS vadovaujantys asmenys. "Prezidento A. Brazausko niekinama pažiūra į Lietuvos laisvės gynėjus partizanus - seniai žinoma". Primenama jo kalba Antrojo pasaulinio karo baigties minėjime, kai "A. Brazauskui buvo neaišku, kas teisesnis: Tėvynės laisvės gynėjai partizanai, atlikę šventą pareigą Tėvynei, ar tautos atplaišos, už 30 sidabrių parsidavusios okupantams? [...] "Sunku patikėti, kad A. Brazauskas yra toks naivus ir nežino, jog jo idėjinio mokytojo Antano Sniečkaus iniciatyva į Lietuvą buvo atsiųstas KGB majoras A. Sokolovas, kurio gaujoms, aprengtoms Lietuvos partizanų uniformomis, buvo įsakyta partizanų vardu žudyti ir "sovietinius aktyvistus".

• **BUVUSIEJI MITINGUOJA.** Rašytojas E. Ignatavičius Valstiečių laikraštyje rašo: "Apie kokią Lietuvą kalbėjo antiamerikiniame mitinge, stovėdamas šalia "Lukoil" atstovo - buv. KGB pulkininko - buvęs Prezidentas A. Brazauskas? Girdi, visais laikais į Lietuvą upėmis plūdo nafta, buvo ir tebėra puiki Mažeikių įranga, ir visiems jos užteko. Į kokią Lietuvą plūdo nafta? Ar buvo tuo laiku Lietuva? Ar dėl lietuvių tikslų plūdo toji nafta? Pirmiausia ji plūdo į karines tankų ir raketų bazines, poligonus - lėktuvams, karo laivams", - rašo E. Ignatavičius. (Pagal Eltos pranešimus)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Sausio 10 d. prezidentas Bill Clinton sukviėtė į Baltuosius Rūmus JAV-se gyvenančius musulmonų vadovus ir pasakė jiems 15 minučių trukusią kalbą šventojo Ramadano mėnesio baigimo proga. Jis pabrėžė, kad Amerikoje gyvena apie 6 milijonus musulmonų ir veikia apie 1,200 islamo centrų. Prezidentas kvietė visus melstis už taiką pasaulyje, pabrėždamas, kad amerikiečiai musulmonai sudaro svarbią amerikiečių bendruomenės dalį, praturtina šalies politinį ir kultūrinį gyvenimą, aktyviai dalyvauja valstybės tarnyboje, sveikatos apsaugoje ir moksle.

Ortodoksų Kalėdų proga Izraelyje lankėsi buvęs Rusijos prezidentas Boris Jelcin su didele delegacija. Svečias buvo sutiktas, kaip dera valstybės prezidentui, su trimi-

RELIGIJOS IR KARAI

tais ir garbės sargyba. Jelcino atstovas spaudai Dmitrij Jakuškin pabrėžė, kad B. Jelcin buvo pirmasis prezidentas ir visada bus vadinamas prezidentu, nes jis buvo demokratiskai išrinktas po ilgų ateistinio komunizmo metų. Svečią priėmė Izraelio prezidentas Ezer Weizman ir pakvietė jį priešpiečių. B. Jelcin pietavo su Palestinos vadovu Jasiru Arafatu.

Tuo pačiu metu ortodoksų Kalėdų proga Jeruzalėje lankėsi Graikijos, Gudijos (Baltarusijos), Ukrainos, Gruzijos ir Moldovos prezidentai. Prezidentas B. Jelcin savo kalbose paminėjo ir karą Čėčėnijoje. Jo nuomone, tas karas užtruks dar apie du mėnesius. "Mes iškelsime Rusijos vėliavą virš Čėčėnijos", - pareiškė jis. Izraelio prezidento surengtuose priešpiečiuose dalyvavęs šios šalies Vidaus reikalų ministras, buvęs Rusijos disidentas Naatan Šaranskij pritarė Jelcinui, pabrėždamas, kad islamo fanatikai pavojingi ir Izraeliui ir Rusijai. Tačiau dar labiau pavojinga, prisidengus kova su teroristais, griebtis visos tautos naikinimo.

Ypatingai iškilmingai

švenčiamos Kalėdos atkreipė pasaulio žinių tarnybų dėmesį į smurtą ir įvairius karus, kylančius dėl religinių skirtumų. Vatikano misionierių tarybos žiniomis, pernai pasaulyje nužudytas 31 misionierius. 15 iš jų kankinių mirtimi žuvo Afrikoje, 10 - Azijoje ir 6 - Pietų Amerikoje. Praėjusį mėnesį Egipte šimtai žmonių žuvo vien todėl, kad jie priklausė koptų krikščionių religijai. Daug kraujo pralieta kovose tarp musulmonų ir krikščionių Indonezijoje. Didžiulių aukų pareikalavo protestantų ir katalikų susidūrimai Airijoje, nors juos labiau sąlygojo ne tiek religiniai, kiek politiniai (teritorijos valdymo) nesutarimai.

Skelbiama, kad pasaulyje dabartiniu metu yra 1.9 mlrd. krikščionių ir 1.1 mlrd. musulmonų. 750 mln. išpažįsta hindu tikėjimą, 350 mln. - budistų. Daugiausia - 30% krikščionių gyvena Europoje ir buvusios Sovietų Sąjungos respublikose, 26% - Pietų Amerikoje, 17% - Afrikoje, 16% - Azijoje, 11% - Šiaurės Amerikoje. Azijoje didžiausią dalį krikščionių - net 83 proc. - sudaro filipiniečiai.

KĄ ŽINOME APIE V. PUTINĄ?

Ne tik platusis pasaulis, bet ir pati Rusija labai mažai nežino apie prezidento pareigas perėmusį Vladimirą Putiną. Jis gimė ir augo buvusioje Leningrade (dabar - Sankt Peterburgas). Daug metų dirbo Valstybės saugumo komitete (KGB) ir tapo aukštu jo valdininku, sekdamas tėvo, dirbusio šioje įstaigoje dar tada, kai ji vadinosi NKVD, pėdomis.

Abi svarbiausias - premjero ir prezidento - pareigas einantis V. Putin paskelbė, kad Rusijos prezidento rinkimai įvyks kovo 26 d. Visi kandidatai turi pristatyti rinkimų komisijai savo pasiūlymus kandidatuoti su tam pritariančių puse milijono piliečių parašų. Tai įmanoma surinkti tik didesniuose miestuose. Visiškai neįmanoma per tokį trumpą laiką surinkti tiek parašų stepių ar Sibiro apygardose.

V. Putin puikiai kalba vokiškai, nes daug metų praleido tuometinės Rytų Vokietijos mieste Dreždene, ten dirbdamas SSRS kontržvalgybos agentu. Jis įsitikino, kaip toli Rusija atsiliko nuo Europos gyvenimo lygio.

Buvęs Sovietijos prezidentas Michail Gorbačiovas

Italijos žurnalui "Stampa" pareiškė, kad jo žiniomis, B. Jelcin dar nenorėjęs pasitraukti, tačiau buvo pašalintas užkulisinių Kremliaus jėgų. Paskirtas eiti prezidento pareigas, V. Putin tuoj pašalino iš "pareigų" Jelcino dukterį Tatjaną ir tris jam artimus svarbius valdininkus: atstovą spaudai, kanceliarijos viršininką ir protokolo skyriaus vadovą. Jis paskelbė dekretą, kad B. Jelcinui suteikiama apsauga ir užtikrinta teisinė neliečiamybė, kuri turėtų padėti išvengti galimų persekiojimų ateityje. M. Gorbačiovas mano, kad svarbiausią žodį B. Jelcinui tarė jo gydytojai, pasakę, kad, pasitraukęs iš pareigų, jis galėsias "su saiku" išgerti ir gyventi ramų pensininko gyvenimą.

Užsienio komentatoriai mano, kad V. Putin nesunkiai bus išrinktas Rusijos prezidentu. Jis lyginamas su buvusio sovietų režimo vadovu Jurijumi Andropovu, 1982-1984 metais dirbusiu KGB viršininku. Skirtumas tarp jų yra tas, kad dabartinis buvęs šnipas ir būsimasis prezidentas yra jaunas ir sveikas. O KGB dabar yra vadinama FSB (federalinė saugumo tarnyba-rus). V. Putin nebijojo

dalyvauti rusų Kalėdų pamaldose ir buvo fotografuojamas žegnojantis. Jis nepabūgo televizijos aparatų, kai padėjo gėlių vainiką ant žmogaus teisių gynėjo Andrejaus Sacharovo kapo.

Keliais sakiniiais

• Amerikoje prasidėjo Izraelio ir Sirijos atstovų derybos dėl taikos sutarties ir Golano aukštumų sugrąžinimo Sirijai. Jai atstovauja užsienio reikalų ministras Farouk al Sharaa, o Izraeliui - pats premjeras Ehud Barak. Nemažą įtaką deryboms turi JAV atstovai: valstybės sekretorė Madeleine Albright, saugumo patarėjas Sandy Berger ir net pats prezidentas Bill Clinton. Spaudos atstovams prezidentas pasakė, kad Amerikos vyriausybė palankiai įvertintų Izraelio pasitraukimą iš Golano aukštumų ir skirtų jam lėšų pasitraukimo išlaidoms padengti. Sirija atsisako kalbėti apie taikos sutartį su Izraeliu, kol Golano aukštumos bus jo rankose.

• Vokietijos prokuratūra tyria politinį skandalą, kuriame pagrindinis kaltinimas (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusė metų - \$20.00, pirmą klase - \$58 • Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiro numerio kaina - 70 centų • Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

Juozas Žygas

Kodėl ministras pirminkas dabar pradėjo rūpintis konservatorių klaidomis? Ar pradėjo jausti sąžinės graužimą dėl konservatorių neišpildytų pažadų ir didėjančio skurdo? Manau, kad ne todėl. Skurdas iki šiol visai nejaudino tų, kurie iš skurdaus biudžeto ne tik "riebias" algas ėmė, bet sau ir draugams net premijas dalino. Taip pat jų nejaudino ir G. Vagnoriaus daromos klaidos, stūmusios valstybę į duobę.

Tai kas dabar įvyko? Tie, kurie su visuomenės nuomone iki šiol visai nesiskaitė, staiga išsigando, kuomet pamatė, kad Rolando Pakso žvaigždė netikėtai iškilo, o jų - nesulaikomai smuko. Ši kartą visuomenės nuomonė juos išgąsdino tik todėl, kad iki rinkimų beliko nedaug laiko. Apie tai liudija šis žinių agentūros pranešimas:

"Vilnius, sausio 7 d. (BNS) - Konservatorių nedžiugina jų populiarumo rekordinis kritimas, tačiau jie tikisi iki pavasarį planuojamų savivaldybių rinkimų "pasitaisyti rinkėjų akyse". Kaip matome, jie nemato savo klaidų ir neapgailestauja

RŪPESTIS PARTIJOS, O NE VALSTYBĖS LIKIMU

dėl žmonių nusikurdinimo ir nesiskaitymo su visuomene. Jie tik norėtų "pasitaisyti rinkėjų akyse".

Tai yra rinkėjų įžaidimas. Konservatorių vadai mano, kad visi rinkėjai panašūs į mažus vaikus, kuriems užtenka prieš akis kokių nors žaislelių pabarškinti. Gal jie užmiršo, o gal ir niekuomet nežinojo, kad galima dalį žmonių kurį laiką ir už nosies vedžioti, bet negalima visų visą laiką apgaudinėti. Pasirodo, kad lietuviškoji visuomenė yra protingesnė, negu jos vadai apie ją galvojo. Manysčiau, kad jie klysta, tikėdamiesi per porą mėnesių savo įvaizdį pataisyti. Yra per daug klaidų ir visokių skriaudų padarę, kad žmonės taip lengvai užmirštų. Pavyzdžiui, paimkime tas vadinamąsias "žiaurias akcijas". Kieno galvoje kilo mintis joms suteikti tokį pavadinimą? Net okupantai bolševikai savo planuotą žiauriausią trėmimą gražiu vardu "Vesna" (pavasaris) pavadino. O sava valdžia daugiausia prieš moterėles "žiaurių akcijų" griežėsi! Kai jos priešais Seimo rūmus protestavo ir žiemos metu palapinėse šalo, Seimo pirminkas viešai teigė, esą jos yra "priešiškų jėgų" suklaidintos. Manysčiau, kad turint tokį Seimą, kuris savo kurpiamais įstatymais stabdo ir investicijas, ir gamybą bei tuo žmones į skurdą stumia, jokių "priešiškų jėgų" nereikia, kad žmonės tikruosius kaltininkus pamatytų.

Kitame žinių agentūros pranešime sakoma, jog "konservatorių partijos vykdomasis sekretorius Jurgis Razma spaudos konferencijoje penktadienį žadėjo, kad netrukus partija pasuks atsinaujinimo keliu." Atsinaujinimas - partijos vidaus reikalas. Bet jie per vėlai pamatė savo klaidas, todėl ir tas jų "atsinaujinimas", manau, įtakos būsimiesiems Seimo rinkimams jau nebeturės. Apie tai, kad partija neina su gyvenimu, atitrūko nuo žmonių, nežino ir nesupranta jų reikalų, buvo galima daug sykių matyti. Ir dabar tas "atsinaujinimas" neateina geranoriškai, iš partijos vidaus. Bet jiems akys atsivėrė, kuomet pamatė, kad virš jų nepajudinamos tvirtovės iškilo Pakso vėliava.

Kad tas jų skelbimas atsinaujinimas" tebus tik iškabos pakeitimas, paliudijo ir premjero Andriaus Kubiliaus pasakymas:

"Ministrų Eugenijaus Maldeikio ir Jono Liongino sabotažas ir pažadai tuoj tuoj baigti derybas (su "Williams"), R. Pakso patikini, kad pasirašys dokumentus bei mūsų naivus tikėjimas sukūrė ženklių problemų".

Tokie teiginiai rodo, kad konservatoriai keistis dar nenori. Ne R. Paksas sukūrė problemas, bet jis pateko į Vagnoriaus su konservatorių palaiminimu virtą košę. Taigi nereikia savo nuodėmių kitiems primesti, jei norima apsivalyti ir pasitaisyti.

Redaktorius skiltis

Kodėl siūloma užmiršti?

Lietuvos spaudos apžvalgose prieš kelias dienas paskelbta tokia žinutė: "Pirmadienio vakarą skandalingą grupę ŽAS į barą "Prie parlamento" pasikvietė politikai Laima Andrikenė ir Vidmantas Žiemelis.[...] Politikai muzikantų teiravosi, kaip bendrauti su jaunimu, ką jiems sakyti ir kaip elgtis. ŽAS siūlė nemokyti jaunimo gyvenimo ir nekalbėti apie sausio 13-ąją, kurios daugelis jaunų žmonių neprisimena."

Nėra nieko stebėtino, kad politikai stengiasi išklausyti net ir labai prieštaringai arba neigiamai vertinamų grupių atstovus. Juo labiau tai svarbu neseniai sukurtų politinių grupuočių (net ranka nekyla vadinti juos partijomis) vadovams, siekiantiems išsilaikyti valdžioje. Istorija ne kartą pateikė pavyzdžius, kai politikai gana svarbių žinių gaudavo iš "atstumtųjų" visuomenės grupių. Net nuteistieji papasakodavo apie tokias savo buvusio gyvenimo laisvėje aplinkybes, apie kurias niekas nekalba teismo posėdžiuose. Tiems, kurie ruošiasi valdyti valstybę, reikia gerai išnagrinėti ankstesnių vyriausybės klaidų ir nesėkmių priežastis.

Tačiau šio rašinio pradžioje pateiktoje ištraukoje dėmesį ypač patraukia siūlymas nekalbėti apie Sausio 13-ąją, "kurios daugelis neprisimena". Gal būt šiuo atveju toks teiginys nereikia nieko kito, išskyrus tam tikrai jaunimo daliai būdingą apolitiškumą, siekį "gyventi šia diena", nesirūpinant tuo, kas buvo ir kas bus. Bet tiems, kurių didžioji gyvenimo dalis prabėgo okupacijoje, toks raginimas pirmiausia primena okupantų reikalavimą "nesiknaisioti istorijoje".

- Ir ko jūs kapstotės istorijoje? - atsakinėdamas į studentų, būsimųjų mokytojų klausimus, sakė iš "saugumo" (KGB) pakviestas "lektorius". - Žiūrėkite į realybę!

Toji realybė, anot kagėbisto, buvo aiški: "Kas ne su

mumis, tas prieš mus." Istorijos datos pradėtos skaičiuoti nuo ... "spalio revoliucijos". Visa kita, jų tikinimu, neverta dėmesio. Bet naujausių laikų "žinovams", pasirodo, nereikia nė savosios istorijos, net to, kas buvo vos prieš dešimt metų. Jiems nesvarbu, kad dauguma žuvusių Sausio 13-osios naktį - jauni, dar net nespėję pradėti savarankiško gyvenimo. Pritarus raginimui apie tai nekalbėti, nes "daugelis neprisimena", praranda bet kokią prasmę tokios sąvokos kaip auka už tėvynės laisvę ir nepalaužiamas didvyriškumas. Kas gi tokiu atveju paliekama? Nejaugi tik banalios egzistencijos tuštuma?

Iš tikrųjų jauni žmonės domisi ne tik tuo, "ką prisimena", bet ir daugeliu istorijos faktų, rodydami gražų pavyzdį tiek vienadienėmis nuotakomis užsikrėtusiems bendraamžiams, tiek trumparegiams politikieriams, dėl primityviai suprastų dabarties aplinkybių prarandantiems strategines valstybės pozicijas. Prieš porą savaitių Lietuvoje kilo šurmulys dėl "Lietuvio kalendoriaus". Labiausiai užkliuvo žemėlapis, kuriame kai kurios Baltarusijos, Lenkijos ir Rusijos valdomos teritorijos pavadintos "laikinai okupuotomis" lietuvių etninėmis žemėmis. Visai suprantamas paminėtų valstybių valdžios susierzinimas: kam gi patinka, kai primenamos dar taip neseniai padarytos piktadarybės, nusikaltimai. Bet kaip suprasti Lietuvos politikierių tarpe kilusį šurmulį, nevykusius pasiteisinimus, net grasinimus kalendoriaus leidėjams iškelti bylą? Juk šie jauni žmonės tik priminė tiesą! Beje, jau žinoma, kad politikieriams nepatikęs žemėlapis buvo paskelbtas lietuvių išeivijos leidiniuose.

Kodėl negalima priminti net tokio šurpau faktą, kai neapykantą lietuviams atvirai rodęs kitatautis iššaudė visus kaimelio gyventojus?

pateiktas buvusiam ilgamečiui krikščionių demokratų partijos vadovui Helmut Kohl. Jis išbuvo Vokietijos kancleriu net 16 metų, kol pralaimėjo rinkimus 1998 m. socialdemokratų ir žaliųjų partijos koalicijai. Kaltinime kalbama apie buvusio kanclerio gautas pinigines aukas, kurios buvo naudojamos partijos reikalams. Tačiau H. Kohl atsisako paskelbti, iš ko tie pinigai buvo gauti. Buvęs kancleris pasakė tik tiek, kad jis, priimdamas aukas, davęs "garbės žodį" niekam apie tai neprasitarti. Įtakingas Vokietijos žurnalas "Der Spiegel" rašė, kad minėtos sumos siekia milijonus markių.

Šis skandalas paliečia ir dabartinį krikščionių demokratų partijos pirmininką Wolfgang Schaeuble. Byla gali pakenkti partijai per būsimuosius rinkimus atskirose

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

Vokietijos žemėse. Partija gali būti nubausta didele pinigine bauda.

• Per praėjusius 1999 metus labai padidėjo Rusijos žydų emigracija į Izraelį. Žydų agentūros žiniomis pernai į Izraelį pastoviam apsigyvenimui atvyko net 29,534 Rusijos piliečiai. 1998 metais tokių emigrantų buvo 13,019.

• Mirus Kroatijos ilgamečiui prezidentui Franjo Tudjman, parlamento rinkimus laimėjo socialdemokratai. Jų dabartinis vadovas Ivica Račan iki 1991 metų buvo Kroatijos komunistų partijos vadovu. Daug balsų gavo ir socialliberalų vadovas Dražen Budis, kurį komunistų režimas buvo ilgam įkalinęs už demokratinę veiklą. Kroatijos parlamento rinkimuose dalyvavo 55 politinės grupuotės. Valdžią teks

sudaryti iš kelių kairiųjų partijų atstovų. Kroatai skundžiasi dėl ekonominių sunkumų, išgalėjusio kyšininkavimo ir išaugusio nedarbo.

• Ginkluotos gaujos iš Angolos persimetė į Namibiją. Ten nušauti trys prancūzų turistai, keletas jų sužeista.

• Dalis komunistinės Kinijos piliečių yra katalikai. Tačiau Kinijos valdžia nepripažįsta popiežiaus teisės skirti vyskopus. Kinija nutraukė diplomatinis ryšius su Vatikanu 1951 m. ir jų neatkūrė iki šiol, nes Vatikanas palaiko ryšius su Taivanu. Šešis katalikų vyskopus "pašventino" pati Kinijos valdžia.

• Britanija pareiškė protestą Libijai, kai muitininkai surado karinių raketų dalis, siunčiamas oro transportu į Libiją. Siuntimo dokumentuose buvo nurodyta, kad 32 dėžėse yra automobilių dalys.

MOLOTOVO - RIBENTROPO PAKTO PASEKMĖS BEI JŲ LIKVIDAVIMO GALIMYBĖS

Dalia Kuodytė

4

Tačiau žinome, kad Australija net aštuntajame dešimtmetyje bandė peržiūrėti šią politinę nuostatą.

Antrąją užduotį partizanai vykdė, stiprindami pagrindinio organizaciją ir ruošdamiesi ginkluotam sukilimui, kuris gali būti sėkmingas, tik susiklosčius palankioms išorinėms sąlygoms. Nuo 1946 m. prasidėjo intensyvus bendros visai Lietuvai partizanų vyriausiosios vadovybės kūrimas, bendrų norminių dokumentų ir statutų sudarymas. Buvo įvestos kariškos uniformos ir skiriamieji ženklai, t.y. partizanų daliniai tapo tikra pagrindine Lietuvos kariuomene. Buvo pakeista taktika: dideli junginiai išsiskirstė į mažesnius būrius, pradėjo vengti atvirų kautynių su NKVD kariuomene. 1946 m. Lietuvoje buvo įkurdinta per 60 tūkstančių sovietinių kareivių. Partizanai sustiprino konspiraciją. Buvo užmegzti ryšiai su visomis partizanų apygardomis, kurių nuo 1948 m. buvo 9. Partizanų skaičius sumažėjo iki keletos tūkstančių, nes pasibaigus Antrajam pasauliniam karui, daug besislapstančių nuo mobilizacijos vyrų legalizavosi. Tačiau partizaninio karo taktikos įvaldymas lėmė tai, kad 1946-1948 m. Lietuvoje vyko maždaug lygių jėgų karas ir abiejų pusių žuvusiųjų skaičius buvo panašus.

1948 m. Sovietų Sąjungos politika darėsi vis agresyvesnė. Vasario mėnesį įvyko komunistinis perversmas Čekoslovakijoje, o gegužyje Sovietų Sąjunga pradėjo Berlyno vakarinių sektorių blokadą. Atrodė, kad Sovietų Sąjunga pati gali pradėti agresiją Europoje. Tokių įvykių akivaizdoje partizanai pakeitė savo veiklos uždavinius.

1948 m. Lietuvoje buvo dar apie 2 tūkst. partizanų, veikė visos organizacinės struktūros. Jiems teko pasirūpinti pabėgėliais ir tremtiniais. Besislapstančius buvo stengiamasi aprūpinti dokumentais, partizanų štabuose buvo įkurti tremtinių šalpos skyriai. Visomis priemonėmis – ir propagandinėmis, ir karinėmis – buvo priešinama si kolchozų kūrimui ir vienkiam griovimui.

Tačiau svarbiausias uždavinys buvo pasiruošti galimam sukilimui ir valstybinio atkūrimui. 1949 m. pavasarį, kaip atsakas į Sovietų Sąjungos agresyvią politiką, susikūrė Šiaurės Atlanto kari-

nis blokas (NATO) ir Europos taryba. Tai skatino partizanų vadovybę būti pasiruošusią, esant palankiai tarptautinei situacijai, mobilizuoti gyventojus, organizuoti sukilimą, perimti krašto valdymą bei sienų kontrolę, formuoti civilinius valdžios organus ir užmegzti ryšius su Vakarų valstybių kariuomenių daliniais. 1949 m. vasario mėnesį pavyko visas partizanų apygardas sujungti į vieną pasipriešinimo organizaciją – Lietuvos laisvės kovos sąjūdį (LLKS) ir sudaryti Vyriausiąją vadovybę. Vasario 16 d. visų Lietuvos regionų partizanų vadų suvažiavime buvo paskelbta politinė deklaracija, konstatuojanti, kad Lietuvoje nuo 1940 m. yra karo būklė, o aukščiausioji politinė ir karinė valdžia yra LLKS taryba. Jos prezidiumo pirmininku buvo išrinktas Jonas Žemaitis. Patikslinti LLKS strateginiai uždaviniai.

Okupacijai užsitęsus, vis svarbesnis tapo visuomenės dvasinių orientyrų išsaugojimas. Nors ir iki 1949 m. visuose partizanų štabuose buvo visuomeninė dalis, o dauguma rinktinų ir visos apygardos leido savo laikraščius, tačiau po 1949 m. partizanų spaudos leidyba ypač suaktyvėjo. Iš viso partizaninio karo metu išėjo beveik 80-ties pavadinimų periodinių ir neperiodinių spaudos leidinių, o kai kurių iš jų tiražas siekė 5-6 tūkst. egzempliorių. Ir visa tai vyko požeminiuose bun-

keriuose, kuriuos apsupus, nenorėdami pasiduoti gyvi, spaudos leidėjai susisprogdindavo.

Trėmimai ir kolektyvizacija pakirto laisvės kovotojų socialinę bazę, o čekistų provokacijos ir kariniai veiksmai retino partizanų gretas. 1950 m. birželio 25 prasidėjus karui Korėjoje, LLKS vėl rengė operatyvinius nurodymus, kaip veikti karo metu. Atsižvelgiant į tikrovę, partizanai nurodė, kad jie vykdys vyrų mobilizaciją tik tuo atveju, jei bus tikimybė greitai susijungti su Vakarų valstybių ginkluotosiomis pajėgomis. Kitu atveju buvo patarta vyrams eiti į sovietinę kariuomenę, nes ilgą laiką išsislapyti būtų neįmanoma.

Iki pat partizaninio karo saulėlydžio 1953 m., LLKS stengėsi išlaikyti nesuardytą štabų ir ryšių sistemą. Paskutiniai partizanai net iki 1959 m. leido spaudą, kruopščiai tvarkė dokumentaciją ir kaupė archyvus.

Pasibaigus partizanų karui bei mirus Stalinui, ginkluota kova pakeitė pagrindinis pasipriešinimą, o vėliau – disidentų judėjimą. Keitėsi pasipriešinimo uždaviniai: nuo valstybės bei jos formų tęstinumo buvo pereita prie tautos išlikimo problemų, nuo sovietinės santvarkos neigimo – prie šios santvarkos skelbiamos demokratijos reikalavimo ir žmogaus teisių gynimo.

1991 m. sausio 13-osios rytas. Vilniaus televizijos bokštas – žudikų rankose.

Dailininko R. L. pieš.

PASAULIS IR LIETUVA

• **PAVOJINGI KETINIMAI.** Radijo stotis "Amerikos balsas" ruošiasi nutraukti laidų estų, latvių ir lietuvių kalbomis transliavimą. Rusijos agentūra teigia, kad tokio žingsnio priežastis – klausytojų stygius. *ITAR-TASS*

• **MŪŠIAI ČEČENIJOJE.** Rusijos karių šaltinių teigimu, prasidėjo lemiamą Čečėnijos sostinės "išvadavimo" operacija. Mūšiai vyksta Džochargalos centre. Tęsiasi kovos kalnuotoje Čečėnijos dalyje. Čečėnijos ginkluotųjų pajėgų operatyvinės valdybos viršininkas Mumadis Saidajevs teigė, kad tikri mūšiai sostinėje prasidės tik tada, kai rusų kariuomenė pasislinks link centro. *INTERFAX*

• **ATSKLEISTAS MELAS.** Rusijos kareivių motinų komitetų sąjungos vertinimu, nuo kovos veiksmų pradžios Čečėnijoje žuvo 3 tūkst. Rusijos kareivių ir maždaug 6 tūkst. sužeisti. Kareivių motinos nurodo, kad oficialūs duomenys apie Rusijos nuostolius Šiaurės Kaukaze sumažinti bent septynis kartus. Be to, į minėtus skaičius neįtraukti kareiviai ir karininkai, žuvę pastarąją savaitę, kai padėtis Čečėnijoje pablogėjo. *INTERFAX*

• **DŪMOS VADOVAI - KOMUNISTAI.** Rusijos Valstybės Dūmos pirmininku išrinktas komunistų atstovas, buvęs Dūmos pirmininkas Genadij Selezniev. Už jo kandidatūrą balsavo 285 deputatai. Balsavime nedalyvavo trijų frakcijų – "Tėvynė-Visa Rusija", "Dešiniųjų jėgų sąjunga" ir "Jabloko" nariai, protestuojantys dėl nedemokratiškų Dūmos pirmininko rinkimų. Jiems nedalyvaujant, išrinkti ir Dūmos pirmininko pavaduotojai. Pirmąją pavaduotoja tapo Liubovė Sliska (frakcija "Vienybė"), pavaduotojais: Piotr Romanov (RFKP), Genadij Semigin (agrarininkų grupė), Vladimir Averčenko (grupė "Liaudies deputatas") ir Vladimir Žirinovskij (RLDP). Išrinkti komitetų pirmininkai. 9 postus gavo komunistai, 7 - frakcija "Vienybė", 5 - grupė "Liaudies deputatas", po 1 - RLDP ir agrarininkai. Keturi postai palikti posėdžiuose nedalyvaujančių frakcijų atstovams. *ITAR-TASS*

• **TURKIJOS PASIŪLYMAI.** Turkijos prezidento vizito į Gruziją metu abiejų valstybių vadovai Suleiman Demireli ir Eduard Ševardnadzė pasirašė bendrą deklaraciją. Turkijos vadovas pateikė naują iniciatyvą dėl taikos Šiaurės Kaukaze. Jis pasiūlė pasirašyti "Kaukazo paktą" dėl pastovumo ir taikos įtvirtinimo regione. Šį paktą, analogišką Balkanų paktui, kurį pasirašė 30 valstybių, irgi turėtų pasirašyti ne vien tik pietų Kaukazo valstybės, bet ir didžiosios pasaulio valstybės. *INTERFAX, ITAR-TASS*

• **KARALIAUČIAUS LIETUVIŲ SUKAKTIS.** Karaliaučiaus srities lietuvių bendruomenė paminėjo savo veiklos dešimtmetį. Šiai sukakčiai skirta Karaliaučiaus meno rūmuose įvykusi lietuvių bendruomenės konferencija, vakaronė, paroda. Karaliaučiaus srityje gyvena apie 18 tūkstančių lietuvių.

• **PROVOKACIJA.** Tilžėje Rusijos Federacijos pasienio tarnybos pareigūnai sulaikė Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos atstovą Lietuvoje Gabrielių Žemkalnį ir Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos Vyriausybės generalinį direktorių Remigijų Motuzą, vykstančius į Karaliaučiaus krašto lietuvių bendruomenės konferenciją. Nors jie turėjo diplomatinis pasus, tačiau buvo sulaikyti, remiantis nurodymu iš Karaliaučiaus.

• **KĄ REMIA LENKIJOS SENATO MARŠALKĄ?** Visame pasaulyje, o ypač Lenkijoje didelį autoritetą turintis Paryžiuje lenkų kalba leidžiamas žurnalas "Kultura" rašo apie dvi Vilniaus lenkų aktualijas - Lenkų universitetą ir Lenkų namus. Paskutiniame praėjusių metų žurnalo numeryje redaktorius J. Giedroic dar kartą išdėsto neigiamą požiūrį į šias institucijas. Deja, vadinamąjį Lenkų "universitetą remia Lenkijos senato maršalka Alicija Gžeškoviak", - pastebi redaktorius. Jis atkreipia dėmesį ir į sunkumus, su kuriais susiduria Lenkų namai, kuriuos Vilniuje įsteigė Lenkijos ryšių su tautiečiais draugija "Wspolnota polska". Jų statybai skiriama beveik 50 proc. visų Lenkijos senato lėšų, panaudojamų užsienyje gyvenantiems lenkams remti.

• **RUSIJOS NAFTOTIEKIS.** Rusijos naftos žaliavos naftotiekio monopolistas "Transneft" kovo mėnesį ketina pradėti tiesti naują Baltijos naftotiekį, kuris sujungs Sibiro telkinius su Primorsku Suomii ilankoje. Nutiesus naftotiekį, nereikės naftos gabenti per Estiją, Latviją ir Lietuvą. *REUTERS*

• **"MAŽEIKIŲ NAFTOS AKCIJOS - RUSIJAI?"** Rusijos naftos kompanijos "Jukos" prezidentas N. Byčkov, aiškindamas Lietuvos spaudoje pasirodžiusias žinias apie ketinimus įsigyti 10 % "Mažeikių naftos" akcijų, pareiškė, kad tokio pasiūlymo iš Lietuvos negauta. Jis sakė, kad tai būtų "logiškas" Lietuvos žingsnis. Pasak N. Byčkovo, "Jukos" derina naftos tiekimą į Lietuvą su kompanija "Lukoil". "Jukos" šiemet patieks Lietuvai 2.2 mln. tonų naftos. *INTERFAX-ANI*

Laiškas iš Lietuvos PADĖKIME ČEČĖNIJAI

Jurgis Bielinis

Tai, kas dabar vyksta Čečėnijoje, yra ne kas kita, kaip Rusijos generolų vykdomas čečėnų tautos naikinimas (genocidas), kuris gali pereiti į daug didesnę teritoriją ir apimti daugiau tautų bei valstybių. Keista, kad per pirmąjį karą su Čečėnija, rusės motinos gulė prieš tankus ir traukinius, neleido savo vaikų į karą. Visoje Rusijoje vyko antikariniai veiksmai. O dabar viso to nėra! Rusijos žmonės karui pritaria. Motinos laimina vaikus, einančius mušti "banditų". 1940 m. Lietuvą banditiškai užgrobė rusų bolševikai, keliems dešimtmečiams įtaigojo savo žmones mus taip pat vadinti "banditais".

Jeigu kovoje dėl Lietuvos nepriklausomybės mūsų pusėje 1990-91 metais nebūtų buvusi Rusijos gyventojų dauguma, jei pačioje Rusijoje nebūtų kilęs pasipriešinimas bolševikų valdžiai, jų karinė mašina būtų sunaikinusi mūsų paskelbtą nepriklausomybę ir paskelbusi, kad sunaikino "banditus". Laimė, kad tada "nevzorovų" – KGB dezinformaciją sugebėjome neutralizuoti.

1991 m. sausio 14 d. rytą susitikau su tuometiniais Rusijos Dūmos ir Maskvos demokratiniiais deputatais, vėliau dar ir su kai kurių Maskvos partijų nariais. Jų simpatijos buvo mūsų pusėje ir jie neatidėliodami ėmėsi žygių mums padėti. Skambino į kitus Sąjungos miestus, ruošė perspėjamuosius mitingus Maskvos gatvėse. Sausio 20 d., sekmadienį, suruošė milžinišką mitingą Maniežo aikštėje. Visa tai vyko visoje Sąjungoje. Agresijos jėgos buvo sustabdytos.

Vieno mitingo metu rusų patriotai surinko ir man atidavė parvežti V. Landsbergiui šimtus parašų. Jie sakė: "Gorbačiovu netikime, atiduok Landsbergiui. Tegul jis žino, kad ne visi rusai yra niekšai". Kitame susitikime su Maskvos partijomis man

įteikė parvežti į Lietuvą Rusijos ir Lietuvos vėliavėles, perrištas juodais kaspinais, sakydami: "Už Jūsų ir mūsų laisvę. Jeigu Vilnius neišsilaikys, demokratijos neįgyvendinsime nei Maskvoje, nei Leningrade (dabar - Sankt Peterburge)". Mes, šiais metais švęsdami Kovo 11-ąją, visa tai turime prisiminti. Čečėnai taip pat šventė kelias nepriklausomybės sukaktis tol, kol jų pusėje buvo rusų žmonių simpatijos...

Manau, kad tai gerai suprato vėl savo gretas suglaudusios senosios represinės, imperinės KGB jėgos. Rusijos imperijos generolams didžiausias kliuvinys buvo kareivių motinos, stabdančios jų tankus. Visuomenei reikėjo įrodyti, kad čečėnai – "banditai", nes reikėjo sulaukyti griūvančią imperiją, valdyti naftos versloves. Čečėnus padaryti "banditais" specialiosioms tarnyboms nebuvo ypatingai sunkus užsakydas. Jų gausiuose psichologinio ir diversinio karo institutuose, be abejo, yra šimtai receptų, kaip tai įvykdyti. Vis labiau aiškėja, kad rusų ir užsienio žurnalistų, specialistų grobimas, reikalavimas išpirkos ar net žudymas buvo specialiuųjų tarnybų darbas. Argi logiška, kad tauta, tik *de facto* atgavusi nepriklausomybę, ieškanti ryšių su pasaulio valstybėmis, pati sau kurtų neigiamą įvaizdį ir atsakyty tarptautinio pripažinimo siekių.

Kam tai buvo naudinga?

Prisimenu, žiniasklaida skelbė, kad dagestaniečiai prašo čečėnų pagalbos ir siūlo Š. Basajevui bei jo draugui iš Libijos vadovauti jų sukilimui. Reiškia, Dagestane jau turėjo veikti pagrindinė karinė organizacija, kuri ir paprašė "draugiškos, broliškos, pagalbos", kaip sovietiniais laikais "prašydavo" Afganistanas, Kuba ar koks nors Mo-

butu iš Kongo. Deja, iš tikrųjų čečėnų Dagestane niekas nelaukė. Šio sukilimo vietiniai gyventojai neparėmė. Visa tai man primena tuos triukus, kuriuos NKVD pokario metais išdarinėdavo ir Lietuvoje. Patys suorganizuodavo iš mūsų patriotinio jaunimo partizanų būrius, juos kontroliuodavo, vėliau per juos išaiškindavo partizanų ryšininkus bei rėmėjus ir visus sunaikindavo.

Argi Dagestano užpuolimas bei gyvenamųjų namų sprogdinimas nepanašus į Reichstago padegimą Vokietijoje arba Lenkijos užpuolimą 1939 m., prieš tai paruošus diversiją Vokietijos pasienyje? Namų sprogdinimas Rusijoje sukėlė didžiausią gyventojų neapykantą čečėnų "banditams".

– Čečėnai – banditai! – skelbė Jelcinas.

Tą patį triūbijos specialiosios tarnybos. Rusų baimės akys pasidarė labai didelės. Po to jau buvo nesunku galutinai suformuoti neigiamą požiūrį į čečėnų tautą. Rusų motinos daugiau nebegulė prieš tankus ir traukinius, vežančius jų vaikus į Čečėnijos mėsmales.

Praėjusiame šimtmetyje, Šamilio 30 karo metais, to amžiaus vienas genialiausių rašytojų grafas Levas Tolstojus, rašydamas apie Kaukazą ir čečėnus, apysakoje "Čačči Murat" nepagailėjo jiems užuojautos, o carui, gubernatoriams ir generolams – pašaipos ir kritikos. Čečėnus jis prilygino dagio žiedais, kurie skinami netenka grožio ir savitumo.

Kad čečėnai tapo agresijos auka, aiškiai pasakė buvęs generolas, su čečėnais pasirašęs taiką, Krasnojarsko gubernatorius Aleksand Lebedj. Jis vienas pirmųjų jiems ir labdarą atvežė. "Tie patys vėžiai, tik kitoje tarbelėje" -

pasakyty mano teta, prisimindama spaudos draudimo laikus, revoliucijos, sovietinius laikus. Tai carinės Rusijos, Lenino ir Stalino politikos tęsinys. Po Čečėnijos gali sekti kiti įvykiai.

Ar teis "čečėnų banditus" Hagos tribunolas? Neteis nei jų, nei Rusijos generolų, pradėjusių ir vykdančių masinį čečėnų naikinimą. Vakarai suskubo pareikšti: "Tai – Rusijos vidaus reikalas". Lygiai taip buvo ir Baltijos valstybėmis. Taip tada buvo nutarusios pasaulio galybės, vadinančios save demokratinėmis valstybėmis. Taip jos nutarė ir dabar. Taigi masinis žmonių naikinimas yra Rusijos vidaus reikalas. Argi demokratija tik tiek sugeba pasakyti? Gaila, kad nauja Vakarų politikų karta nepasimokė iš pirmųjų klaidų, net iš Jugoslavijos tautų katastrofos. Tokiu nuolaidžiavimu ji ir toliau skatina "rinkti tuos pačius vėžius kitoje tarbelėje", rengti kitas agresijas. Jų auka ir vėl gali būti Baltijos valstybės. Ką Rusijos šoviništkai nusiteikusiems vadovams reiškia įsakyti KGB specialiosioms tarnyboms "pasirūpinti" keliomis dešimtėmis rusakalbių, gal juos net paaukoti ant "vientisos ir nedalomos" Rusijos imperijos aukuro, tuo apkaltinant valstybes, kurioje jie gyveno.

Palyginkime kai kuriuos faktus:

1. 1917 m. gruodžio 6 d. Suomija paskelbė nepriklausomybę. 1918 m. sausio 4 d. sovietai ją pripažino. Bet tuo pat metu jie ruošė Suomijoje "sukilimą". Ginant nepriklausomybę, žuvo apie 15 tūkst. suomių.

2. 1919 m. kovo mėn., per RKP VIII suvažiavimą buvo numatyta vėl užkariauti "Pabaltijį", nežiūrint, kad neperseniausiai jam buvo pripažinta nepriklausomybė.

3. 1918 m. gegužės 18 d. Gruzijos Tautos taryba paskelbė nepriklausomybę. 1921 m. vasario 1 d. jos vyriausybė gavo žinią, kad prie sienų telkiama Rusijos kariuomenė, nors Rusijos atstovas atsakė nieko nežinąs. 1921 vasario 16 d. bolševikų kariuomenės prieglobstyje Šulaveru kaimelyje buvo sudaryta bolševikų vyriausybė Gruzijai. Net 3 rusų armijos įžengė į Gruziją ir paskelbė ją sovietine respublika.

4. 1924 m. gruodžio 1 d. apie 3 val. nakties Taline prasidėjo sukilimas. Jam vadovavo Maskvos agentas Joan Anvelt. Estai tada apgyvenė nepriklausomybę.

Panašiai įvyko Ukrainoje, Gudijoje (Baltarusijoje),

Vidurinėje Azijoje. Lietuvai taip pat buvo teikiama "draugiška, broliška pagalba". Ypač veidmainiškai kraujyje paskandinta Ukrainos nepriklausomybė.

Vadinamąją Sovietų Sąjungą sukūrė pučistai. Jų agentai, pasiūsti į kitą kraštą, paskelbia sumaištį, paprašo "pagalbos", kuri tuoj pat ir pasiunčiama. Taip savi prašytojai su savais pagalbininkais nusprendavo kaimyninės šalies likimą... Tokiu keliu dabar sprendžiamas Čečėnijos likimas.

Galima būtų išvardinti tūkstančius Rusijos specialiųjų tarnybų veidmainystės ir demagogijos atvejų. Visa tai reikia prisiminti, mąstant apie Lietuvos ir kitų Rusijos kaimyninių šalių ateitį.

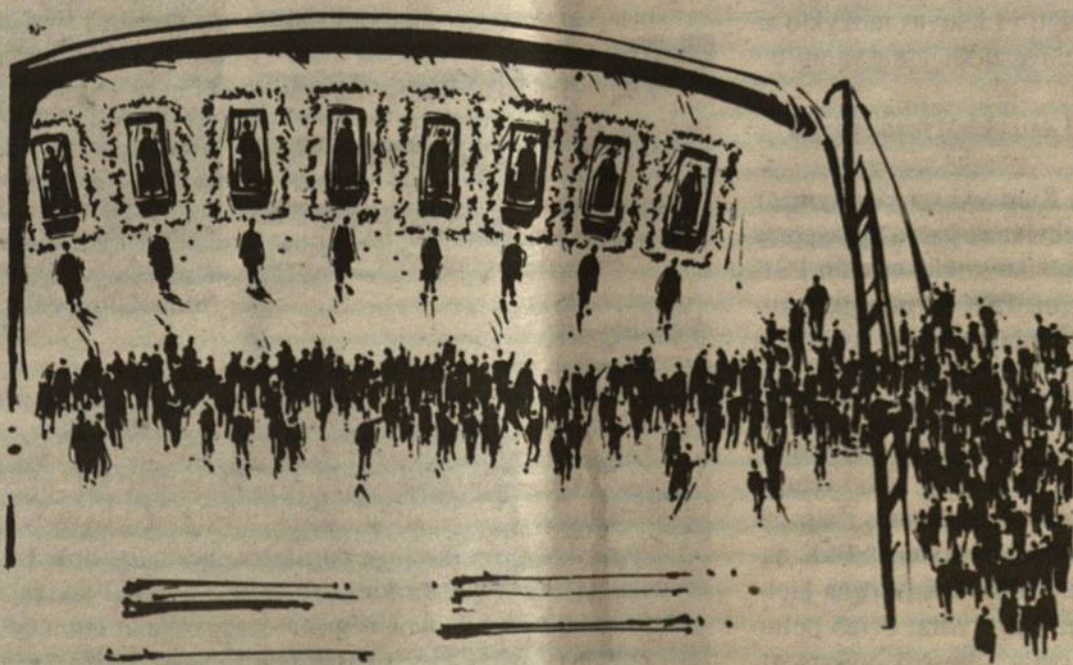
1991 m. sausio įvykių metu Vilniuje buvo sukurta aukšto lygio klastotė – Aleksandro Nevzorovo kino reportažas, kuriame jis, atvirščiai faktams, įrodinėjo: neva, mes šaudėme į rusų kareivius, o ne jie į mus. Loreta Asanavičiūtė ne sovietinis tankas sutraiskė, o "rado paskenduolę, kurios ir oda jau nėrėsi". Tokį melą jie rodė per televiziją. Šią klastotę man patvirtino "gerai žinojęs faktus" vilnietis rusakalbis taksistas, mane, kaip neišmanėlį apšvietęs, iš kaimo veždamas į geležinkelio stotį. Tokią pasakėlę kartojo, o gal net buvo jos bendraautorius, SSSR Aukščiausios Tarybos deputatas Sergiej Baburin tolimame Maskvos užmiestyje – Dimitrove, kai ten lankiausi, neigdamas "nevzorovų" skelbiamą propagandą.

Klastoti faktus "baburinams" vardan didžiarusiškos imperijos atrodė būtina. Tokiu principu ir buvo sukurta Teroro bei vergovės imperija, užėmusi 1/6 pasaulio sausumos dalį.

Turime atkreipti dėmesį į tai, kad per dešimtį Lietuvos nepriklausomybės metų vykdomas "vadovavimas" pridare daug žalos pridare valstybės ūkiui. Konservatoriai neteks visų postų, o kai kurios kitos, rinkimus laimėjusios partijos gali paskelbti, kad Lietuvos įjungimas į Europos Sąjungą ir NATO "gali palaukti". Gali ir Lietuvoje prasidėti neramumai, kuriuos skatina prorusiškų kaimynų slaptosios tarnybos. Po to sulauktumė "draugiškos, broliškos paramos".

O kol kas demokratijos likimas sprendžiamas mažoje Čečėnijoje: ar Rusija pripažins V. Putiną naujuoju "deržavos apaštalu" ir pasuks 1933 m. Vokietijos keliu?!

P.S. Panaudotos kai kurios mintys iš Kipro Bielinio knygos "Gana to jungo". Išleista: New York, 1962.

1991 m. sausio 14-osios vakaras Vilniaus sporto rūmuose. Atsisveikinti su čia pašarvotais žuvusiais plaukia nesuskaičiuojamos minios.

Dailininko R. L. pieš.

KAIP PASKIRSTOMAS LIETUVIŲ FONDO PELNAS?

Kestutis Ječius
LF tarybos narys

Nežinai – klausk

Daug kalbama, daug rašoma, o neretai ir "nurašoma" apie Lietuvos fondo (LF) skiriamas lėšas įvairiems projektams bei stipendijoms. Žinoma, kiekvienas turi teisę samprotauti ir reikšti savo nuomonę, kaip ir kam Lietuvos fondas turėtų paskirti paramą, tačiau kartais susidaro vaizdas, kad tie, kurie šneka ar rašo, neturi pakankamai žinių. Tokios informacijos išties stokojaime.

Kol nebuvo išrinktas Lietuvos fondo taryba, man atrodo nesvarbu, kaip viskas vyksta, nes manęs tai nelietė. Kai buvau paskirtas į Pelną skirstymo komisiją, reikėjo greitai susipažinti su visa eiga, tradicijomis, gerai veikiančia tvarka ir didele atsakomybe.

Lietuvių fonde nėra nieko paslaptingo. Reikia tik pateikti klausimus. Atsakymai ne visuomet patinka. Sunku pripažinti faktus ir eiti toliau. Todėl ir stengsiuos paaiškinti, kaip Lietuvos fondas skiria projektui paramą ar studentui stipendiją.

Užpildykite prašymo formą ir pateikite visus prašomus dokumentus

Svarbiausia: reikia sąžiningai ir tvarkingai, pateikiant visus finansinius dokumentus, užpildyti atitinkamą prašymo formą ir įteikti LF raštinei iki nustatytos datos, jei norime, kad prašymas būtų apsvarstytas šiais metais. Prašymai bendriems reikalingams turi būti pristatyti iki kovo 15 d., o stipendijoms – iki balandžio 15 d. Visus prašymus reikia užpildyti ir pristatyti kiekvienais metais kartu su prašomais dokumentais. Jei prašymas yra atidėtas, tai jis bus svarstomas kitą kartą ar kitais metais ir naujo prašymo nebereikia. Jei prašymas atmestas, dokumentacija perduodama archyvui. Kitais metais reikia pristatyti naują, taisyklingai užpildytą prašymą.

Dažnai prašymas atmestas tik todėl, kad jo forma nebuvo tvarkingai užpildyta arba nepristatyta reikalinga finansinė bei kitokia dokumentacija. Dažnai nepagalvojama, kad prašytojas pildo tik vieną prašymo formą ir turi tam daugiau kaip 6 mėnesius laiko, o Pelną skirstymo komisijos nariai turi tik keletą savaičių, per kurias jiems reikia peržiūrėti, įvertinti ir atrinkti virš 120 prašymų suteikti paramą projektams ir virš 160 prašymų stipendijoms. Kiekvieną prašymą ati-

džiai išnagrinėja ir įvertina visi komisijos nariai dar iki posėdžio. Bent 20% prašymų reikalauja papildomo paaiškinimo, tad komisijos nariui neretai tenka skambinti prašytojui, kartais – net po kelis kartus. Dažnai užmirštama, kad kai kurie komisijos nariai dirba ir turi atsakingas pareigas, o kai kurie pensininkai turi mažiau laiko, negu dirbantys.

Tai tiek apie prašymo formas, kurias galite gauti Lietuvos fondo raštinėje. Trumpai tariant: **neįteikus užpildytos prašymo formos nėra ir jokio prašymo.**

Kokios lėšos skirstomos?

Fondo tarybos Finansų komisija kasmet rekomenduoja fondo tarybai, kokią sumą LF saugiai gali paskirstyti. Pagrindiniui skirstymui rekomenduojamas tik fondo kapitalo pelnas. Fondo taryba turi teisę rekomendaciją priimti, ją padidinti arba sumažinti.

Lėšų skirstymui pagal LF įstatus yra sudaroma Pelną skirstymo komisija (PSK) iš 6 asmenų: 3 tarybos narių ir 3 JAV Lietuvių Bendruomenės paskirtų narių. Fondas kasmet kviečia JAV LB paskirti 3 narius į šią komisiją. Kiekviena grupė paskiria po vieną pavaduotoją, kuris užima asmenis, negalinčio dalyvauti posėdžiuose, vietą. Pasitaiko, kad bendruomenės paskirtas komisijos narys nėra LF narys, paaukojęs fondui bent \$100.00.

Komisija pagal LF įstatus išsirenka pirmininką iš LF tarybos komisijos narių tarpo. Stipendijų paskirstymui sudaroma Stipendijų pakomisija. Jos rekomendacijas tvirtina arba balsų dauguma keičia PSK. PSK sprendimus balsų dauguma tvirtina, atmeta arba pakeičia LF Taryba, galutinai atsižvelgdama į JAV krašto IRS nuostatus [501 (c) (3)].

Kokiems projektams skiriamos lėšos?

Pagal LF įstatus jo paskirtis – remti lietuvių švietimą, kultūrą, mokslą, skatinti išlaikyti tautinius papročius ir kalbą, teikti stipendijas lietuvių kilmės jaunimui ir ugdyti tautinį susipratimą jaunimo tarpe. "Pasaulio lietuvių" 1999 m. rugsėjo laidoje, 54 p. išdėstytos pelno skirstymo gairės. Jas trumpai primenu:

"Remti: lietuvių darbų projektus; LF metinių narių suvažiavimo nutarimus, ypač liuanistinį švietimą; Lietuvos studentus ir daktarantus, kurie studijuoja užsienyje ir

gauna stipendijas iš lankomų universitetų.

Neremti: organizacijų einamųjų reikalų ar kelionių išlaidų; komitetų ar fondų, kurie patys vykdo lėšų telkimo vajus; gimnazistų, išskyrus lankančius Vasario 16-tos gimnaziją; studijuojančių Lietuvos universitetuose, nebent jie yra partizanų ar tremtinių vaikai; Lietuvos žiniasklaidos dėl jos gausumo."

Kokia yra prašymų skirstymo eilės tvarka? Pirmiausia atsižvelgiama į Fondo įstatų paragrafus II. 14 (a) ir (b). Jie sako, kad narys ar institucijos, duodamos ne mažesnę kaip \$10,000.00 auką, turi teisę nurodyti tikslą, kuriam jo pinigai ar šių pinigų pelnas turi būti naudojamas. Tokių fondelių šiuo metu yra 42. Daugumas šių fondelių nurodo tik bendruosius tikslus, kuriems jų pinigai turi būti naudojami, paliekant LF daryti galutinį sprendimą. 1999 metais dalis tų fondelių nustatė, kam paskirti apie \$40,000.00. "Pasaulio lietuvių" buvo pateikta prašymų svarstymo eilės tvarka. Ši tvarka sumuojama taip: stipendijų pakomisijos rekomendacijos; fondelių nurodymai (pagal įstatus); JAV Lietuvių Bendruomenės prašymai; Pasaulio Lietuvių Bendruomenės prašymai; Lietuvos Fondo valdybos ir tarybos išipareigojimai (su užpildytomis prašymo formomis); įvairių išeivijos organizacijų ir asmenų prašymai; prašymai iš Lietuvos; knygos; specialūs prašymai. Fondas negali remti ir neremia pelno siekiančių bei privačių organizacijų ir asmenų, tiek išeivijoje, tiek Lietuvoje. Fondas tiesiogiai neremia Lietuvos vyriausybės, tačiau pozityviai atsižvelgia į Lietuvos institucijų prašymus ar projektus. Turiu pastebėti, kad beveik visos Lietuvos institucijos priklauso Lietuvos vyriausybei. Bet gi ar galime neatsižvelgti į Lietuvos mokyklų ar kultūros židinių prašymus?

Lėšų skirstymo tvarka

Kaip vyksta skirstymas? Kiekvienas gautas prašymas pateikiamas kiekvienam PSK nariui. PSK pirmininkas sugrupuoja prašymus ir paskiria juos išnagrinėti komisijos nariams. Prašymų kategorijos: kultūra, švietimas, visuomeninė veikla, knygos, Lietuva, specialūs prašymai. Kaip jau minėjau, kiekvienas PSK narys asmeniškai įvertina kiekvieną prašymą. Prieš pelno skirstymo posėdį įvyksta didesnių ir stambesnių prašymų apklausa. Šiame neformalia-

me pokalbyje minimi prašytojai turi progą supažindinti PSK narius su jų prašymais ir juos patikslinti, jei to yra prašoma. Kadangi laikas yra ribotas, į šią apklausą negali būti pakviestas kiekvienas prašytojas ar visuomenė. PSK posėdis yra uždaras ir konfidencialus. Nariai yra įpareigoti nei viešai, nei privačiai neskelbti ir neaptarinėti posėdžio eigos ar narių pasisakymų. Posėdyje protokuojami tik sprendimai ir įpareigojimai bei rekomendacijos prašytojams. Sprendimai priimami balsų dauguma. Lygus balsų pasiskirstymas (3/3) reiškia, kad prašymas atmestas. PSK savo protokolą ir rekomendacijas pristato fondo tarybai jos sekančiame posėdyje. Taryba priima, atmeta arba pakeičia PSK rekomendacijas.

Pasibaigus skirstymui ir tarybai priėmus sprendimus, šaukiama spaudos konferencija ir prasideda pranešimų paruošimas bei išsiuntinėjimas kiekvienam prašytojui. Pranešimų neįmanoma paruošti ar išsiuntinėti per kelias dienas. Tai prašytojai turėtų numatyti iš anksto. Ne realu šiandien prašyti ir tikėtis gauti jau rytoj.

PSK nariai posėdžiuose dalyvauja, gerai pasiruošę. Diskusijos vyksta dalykiškai, nesileidžiant į asmeniškumus. Nesijaučia, kad bet kuris narys griežtai remtų savo organizaciją ar jos projektą. Iškilus etikos klausimui, komisijos narys pasitraukia iš posėdžio ir nedalyvauja, svarstant prašymą arba bal-

suojant. Jo vietą užima komisijos pavaduotojas.

PSK narių darbas nepasibaigia paskirstymo posėdžiu. Prašytojai bei kiti asmenys be sustojimo klausia, kodėl priimtas toks sprendimas, kodėl anam, o ne man paskirta, kada gausiu pranešimą ir pinigus. Kartais net nelengva išlikti mandagiam ar diplomatiškam. Malonu gauti padėką už suteiktą paramą ar atliktas pareigas. Bet galime tik pasvajoti sulaukti mandagumo iš gavusių stipendijas. O juk net paprastas ačiū suteiktų didelį pasitenkinimą atliekantiems pareigas. Pravartu būtų susipažinti su Vakarų kraštų kultūringo elgesio įpročiais. Kiekviename universitete toks kursas dėstomas.

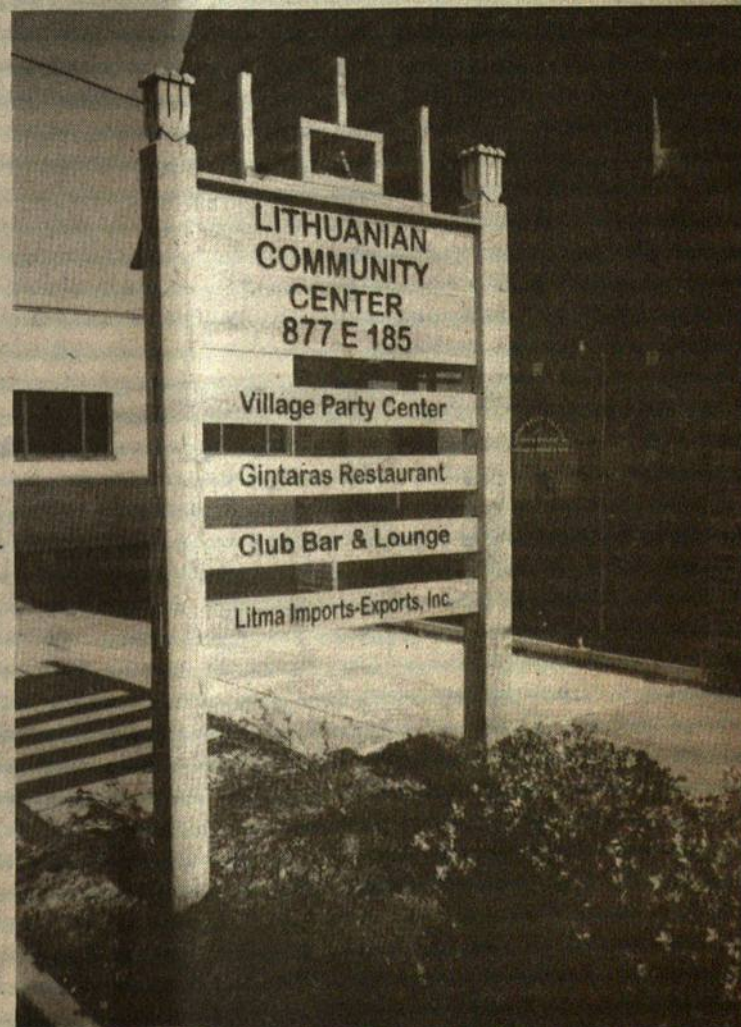
LIETUVIŲ FONDO PRANEŠIMAS

Lietuvių fondas praneša, kad prašymai švietimo, kultūros bei kitiems lietuviybės išlaikymo poreikiams remti turi būti pateikti iki šių metų kovo 15 d. Prašymus studentų stipendijoms reikia pateikti iki balandžio 15 d.

Visi prašymai turi būti pateikti, užpildant specialias anketas, kurias galima įsigyti Lietuvos fondo raštinėje darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Fondo adresas: 14911 127th Street, Lemont, IL 60439. Telefonas 630-257-1616.

Alė Razmienė
Reikalų vedėja

Klyvlendo Lietuvių namai neseniai pasipuošė nauju reklaminiu skydu.
Lino Johansonso nuotr.

Jaunimo puslapis

DIPUKŲ LIETUVA IR TIKROVĖ SUGRIŽUS

Vaiva Vėbraitė
LR Švietimo ir mokslo
viceministrė

2

Smagiai taškėmės Amerikos kultūros srovėse. Tačiau mes gimėme Dipukų Lietuvoje, nes joje gyveno mūsų tėvai. Ji liko mūsų tėviške, į kurią žmogus remiasi visą gyvenimą, kurioje ieškoma patarimo, paguodos ir tikrojo kelio, kurioje surandamas atkaklumas, į kurią atsigrįžus, ima šokčioti širdis. Nuo mažens gyvenome šitokią dvilypį gyvenimą.

Taigi kaip apibūdinti tą Dipukų Lietuvą? Nemanau, kad ji – monolitinė. Kaip ir visos valstybės, ji buvo suvokiama skirtingai kiekvienoje šeimoje, skirtingai – Čikagoje ir Niujorke. Bendrieji bruožai išplaukė iš jos, kaip žmonių vaizduotėje sutvertos valstybės, buvimo būtinybės, iš jos atsiradimo tikslų.

Garsusis psichologas Adleris teigia, kad žmogus turi kelis esminius poreikius: priklausyti kažkam, būti reikšmingu ir galinčiu, pagaliau, būti vieninteliu ir nepakartojamu. Šios prielaidos laiduoja sveiko savitumo atsiradimą, jos būtinos jo išsaugojimui. Kiekvienas gimęs mylinčioje šeimoje reikalingas savai visuomenei ir ką nors dirbantis, kuriantis žmogus pasijus pagal Adlerio nurodytus poreikius sotus.

Dipukai prarado šeimas, visuomenę ir kūrybą. Niekam jie nebeprisiklausė. Vakarams jie buvo nebent našta. Jų darbo įgūdžiai bei kultūra pirmaisiais pokario metais niekam netiko. Jie buvo nereikalingi. Atsidūrė už ištverimo ribos, jie ištverė. Jie persikvalifikavo – jie tapo savo ir savo Lietuvos išlikimo meistrais.

Kokią Lietuvą sumeistravo? Kokiais būdais tai darė?

• Tam kad išliktų nesuduzę žmonės po žalojančių karo įvykių, atplėšti nuo visos ankstesnės patirties, nuo visos pažįstamos aplinkos, kurę jų kuo panašesnę į buvusią gyvenimo aplinką. Tai reiškia, kad dipukų Lietuva mintyse buvo ir liko žemės ūkio kraštas, su prieškarinio inteligentijos bei kaunietiškomis salelėmis. 1970 metais dar gyvavo joje 1930 metų europietiškas skonis, namų aplinka, kalbėjimo būdas. Gramofonai niūniavo A.Šabaniauską. Kas tik galėjo, vasarodavo pušnyuose. Grybaudavo, nors policija keliskart sustabdė mano tėvus ir išpėjo juos, kad "laukiniai grybai – pavojingi, verčiau suraskite labdaros virtuvę".

Pirmosios Respublikos

deklaruotos vertybės – dipukų Lietuvos deklaruotos vertybės: bažnyčia, patriotizmas, gamtos primatas, darbštumas, privati nuosavybė, išsimokslinimas, visuomeninis sutelktumas bendram labui, talka. O šių vertybių ciliškumas – kiekvienos šeimos labai privatus reikalas.

• Tam, kad žmonės jaustųsi nebeįsilejami nelaimėje, kad praradę mylimuosius ir gimnaisčius, gyventų ir vėl savoje, šeimyniškoje bendrijoje, jie atkūrė politines partijas, ideologines organizacijas, meno sambūrius, nesutildavo bažnyčių suoluose sekmadieniais. Buvę mokytojai būrėsi, policininkai būrėsi, gydytojai būrėsi. Organizacijų nariai tapo giminės pamaina, savi-tarpio paramos šaltinis.

• Tam, kad jaustųsi "galintys", tie žmonės, kurie anksčiau savo darbu kūrė Lietuvos valstybę, dabar ją kūrė ir toliau: dieną dirbdami fabrikuose, naktimis tapdavo choreografais, žurnalistais, politikais. Susitikę jie vadino viens kitą tikraisiais vardais ir visais priklausančiais pagarbos ženklais: inžinieriau, mokytojau, mere, profesoriau arba bent Tamsta. Bendravo pagal autentišką, o ne šian-dieninę žmogaus sąvastį.

Kai kas manytų, kad tai sluoksniuotos, itin savo vaidmeniui jautrios visuomenės dalis. Aš taip nemanau. Iš tikrųjų dipukų visuomenė iš esmės persirikiavo pagal žmonių esybę, o ne prarastą turtą ar buvusį rangą. Šie dingę. Liko gebėjimas kurti ir gebėjimas žiūrėti į ateitį, humoras. Tačiau pagarbos atidavimas buvo tiesiog dykynėje susitikusių žmonių viens kito atpažinimo ženklas, nieko nekainuojanti atgaiva.

• Tam, kad dipukų išlikimas, kai daugelis žuvo, nenu-svertų švinu ir kartėliu širdies, dipukai liudijo Lietuvą. Jie šį liudijimą priėmė kaip lemtį: vieniems – mirtis, kitiems – tremtis, trečiams kolektyvizacija. Dipukams lemta liudyti visa, kas buvo. O liudijimas to kas buvo, kai kuriems pasikeitė į liudijimą to, kas galėjo būti, švieš-niam pasaulyje. Jie nėrė į lietuvių kalbą, į jos giliąsias kultūros ištakas. Jie ėmė austi ir geležį kalė. Tie, kurie niekad Lietuvos nebuvo muzikos mėgėjai, lankė lietuviškus koncertus, tie, kurie nemėgo viešų susibūrimų, organizavo tautinius minėjimus. Dar gi, net ir labai raštingi iš principo pirkė visas pasirodančias lietuviškas knygas. Tai buvo jau nebe polinkiai, o pareiga. Įvyko netikėtas da-

lykas: žmonės pajuto atradimo džiaugsmą. Atrado Lietuvą iš naujo per viens kito gebėjimus. Visiškai skirtingo išsilavinimo žmonės susibičiuliavo. Be kultūros bei visuomeninio sutelktumo sutartinio puoselėjimo, įniko ir į kitą darbą – Lietuvos valstybės juridinio tęstinumo sargybą. Mokėsi rašyti Vakarų politikams laiškus. Užtvindė retsykiais ir pasaulio didmiesčių gatves demonstracijomis. Neigė okupacijos teisėtumą kiekviename atokvėpyje. Laikėsi visomis jėgomis įsikibę išlikusių Lietuvos diplomatinė atstovybių.

• Skolos gražinimo išraiška bent dalele gali būti ir pinigais, ir daiktais. Užtat dipukų didelė dalis tikrai juodai dirbdami, turtų neužgyveno. Šalindami "išsigelbėjusiam" likimo mestą šešėlį, kūrė labdaringas organizacijas, fondus Lietuvos laisvės atstatymo darbams. Šalia to, bet kokį sutaupytą centą dėdavo prie cento, taupydami tol, kol užtekdavo siuntiniui. Atsimenu iš vaikystės, nes veždavo tėvelis kartu į didmiesčio raštinę, kuri kvepėjo pjuvenomis ir nepažįstamais prieskoniais. Aš tai slėpia nuo draugų amerikiečių. Siuntiniuose – bet kokie Lietuvoje lengvai realizuojami daiktai: stalo teniso raketės, tirpi kava, kutotos skaros, sulankstomi lietsargiai, kokybiški skutimosi peiliukai. Žinojau, kad tėvai sau neperka nieko. Meilė ir abipusis pažeminimas tilpo vienoje kartoninėje dėžutėje su rusišku važtaraščiu, kurio aš skaityti nemokėjau.

• Teisingumo atstatymas – tai ne tik tiesos saugojimas ir ne tik parama jos reikalingiems. Tai yra blogio išvartymas iš namų. O tai jau ne taip paprasta, kai blogis puikuoja sietiniais tankais, minta visuotinė baime ir puošiasi

Antanas Gubanas

TOBULYBĖ

*Gal tai baltas sniegas
Krintantis ant žemės,
Gal – beribis laikas,
Slopstantis nakčia.*

*Gal svajingos žvaigždės,
Gundančios kiekvieną.
Gal mirtis baisinga,
Tykanti slapčia.*

*O gal paukščio skrydis –
Ilgas kaip svajonė,
Gal minties tai greitis,
Glūdinantis šalia.*

*Gal tai Dievas žilas.
Valdantis kiekvieną,
Gal ir pats gyvenimas,
Gal tamsos galia...*

Vilniaus vidurinė mokykla
"Lietuvių namai"

didžiuoju melu, kuriuo patiki nemaža dalis pasaulio galiūnų. Dipukai buvo jaunos respublikos piliečiai. Tarpe jų buvo gimusių eruditais arba išsimokslintųjų filosofų, istorijos žinovų. Ir vis vien jie buvo pasaulio akyse vaikiškai naivūs. Juk jie tikėjo, kad blogis – nugalimas ir kad ne ko kito, o mūsų vaidmuo – jį nugalėti. Tikėjo dipukai, kad Dievas padės. O Dievas padeda tik tiems, – čia jau amerikoniškas posakis – kurie patys imasi veiksmo.

Visko buvo. Ir partizaninio karo pražūtingos painiavos, karo, kuriame žuvo ir

pasitraukusiųjų tam, kad sugrįžti, ir efektyvėjančio politinio spaudimo Vakarų valstybių valdžioms, ir paramos pagrindžio spaudai. Buvo žinių nešimas per sienas raštu ir radijo bangomis. Gyvenome šeimoje kaip siurrealinėje karo zonoje. Tarsi pasiruošę. Ramu, ramu, o viena diena paskambina kas, kad laikas veikti. Kažką veikime. Kai kas suveikė, kai kas – ne. Laiko pilnatyje blogi iš namų išvarė visų Lietuvių lietuviai. Taigi dipukų uolusis tikėjimas pasiteisino iš dalies, nes pasirodė, kad blogio išvaikymas – nevienkartinis, beje dar ne tas pats, kaip teisingumo atstatymas.

(Tęsinys - kitame numeryje)

Korp! Neo-Lithuania suvažiavimas

Korp! Neo-Lithuania suvažiavimas kviečiamas sausio 30 d., sekmadienį, Camelot pokylių salėje, 8624 W. 95th Street, Hickory Hills, IL. Registracija pradės 1 val. p.p. Pietūs prasidės punktualiai 1:30 val. p.p. Pietų kaina, įskaitant gėrimus, \$15.00 asmeniui.

Po skanių lietuviškų pietų pradėsime suvažiavimą. Visus korporantus kviečiame

dalyvauti suvažiavime. Padalinus, kurie suvažiavime nedalyvaus, prašome raštu atsiųsti pranešimus. **ATSI-LIEPKITE: New York, Los Angeles, St. Petersburg, Cleveland ir Detroit.** Apie dalyvavimą būtinai prašome pranešti Vaclovui Mažeikai telefonu 847 823-3607 arba vakarais Daivai Meilienei telefonu 708 636-5347.

SUVAŽIAVIMO DARBOTVARKĖ

- 1:00 Registracija
- 1:30 Pietūs
- 2:30 Suvažiavimo atidarymas
- 1. Pirmininko žodis
- 2. Mirusiųjų pagerbimas
- 3. Paskaita
- Darbo posėdis
- 4. Komisijų sudarymas:
 - a) nominacijų
 - b) spaudos ir nutarimų
- 5. Pranešimai:
 - a) pirmininko
 - b) išdininko
 - c) Arbiter elegantiarum
 - d) Revizijos komisijos
 - e) Garbės teismo

- f) "Naujosios Vilties" žurnalo
- g) Tautinio kultūros fondo
- h) diskusijos
- 6. Korporacijos padalinių pranešimai
- 7. Rinkimai:
 - a) vyr. valdybos
 - b) revizijos komisijos
 - c) garbės teismo
 - d) tarybos
- 8. Nutarimų komisijos pranešimai
- 9. Pasiūlymai bei sumanymai
- 10. Suvažiavimo uždarymas.

Vilniaus vidurinė mokykla "Lietuvių namai" mokinės
Elenos Ragovskajos popieriaus karpinys

ANTARKTIDA – 1998-1999

ANTARKTIDA 1998-1999

Aleksas Vitkus**Kelionės įspūdžiai**

1

Šiandien, 1998 m. gruodžio 19 dieną, mes kylame į naują nuotykį – pradedame kelionę į septintąją žemyną – Antarktidą! Jau seniai svajojome apie šį žygį, daug skaitėme apie drąsiusius keliautojus ir tyrinėtojus. Jaunystėje mus žavėjo kapitonas *James Cook*, kuris, ieškodamas nežinomos "terra australis", 1773 metais apiplaukė visą Antarktiją, nors paties Antarktidos žemyno ir nepastebėjo. Didžiavomės ir estu *Fabian von Bellinghausen*, tuomet tarnavusiu carinės Rusijos karo laivyne, kuris 1820 metais pirmasis istorijoje išvydo patį žemyną. O kaip kadaise buvo įdomu skaityti ir apie norvegą *Roald Amundsen* – pirmąjį žmogų, pasiekusį pietinį Žemės ašigalį. Tai įvyko

1911 m. gruodžio 14 d. Žinome dar apie daugelį kitų nuotykių ieškotojų, kurių kelionių aprašymus taip godžiai rydavome. Kaip šiurpulingai pasibaigė nelaiminga anglo *Robert Scott* kelionė! Jis norėjo būti pirmuoju keliautoju, išvydusiu Pietų ašigalį. Nors jis savo kelionės tikslą pasiekė, bet ten atrado jau 33 dienomis anksčiau išmeigtą Norvegijos vėliavą. Koks nusivylimas! Jo grupei grįžtant į savo bazę, kilo nesibaigiančios sniego audros. Išbadėję keliautojai, kankinami audrų, šalčio, skorbuto, visiškai išsekus jėgomis, žuvo. Tik sekančiais metais jie buvo atrasti savo palapinėje, visi sušalę į ledą – tik vos už 11 mylių nuo išsigelbėjimo – išeities bazės! Ak, tie aprašymai! Jie ir patraukė mus bandyti pergyventi kažką neįprasto, ką nors panašaus į tai, ką skaitėme.

Įsivaizduokite žemę, gerokai didesnę už visą Europą, saulėtą kaip Kaliforniją, bet šaltesnę už jūsų šaldytuvo ledaukę, sausesnę už Arabiją, kalnuotesnę už Šveicariją, ir niūresnę už Saharą. Tokia vieta pasaulyje yra tik viena. Tai – Antarktida, nuostabus ir įdomus žemynas pačioje Žemės rutulio apačioje.

Mano žmonos ir mano šios kelionės tikslas – susipažinti su šalčiausiu, aukščiausiu, neprieinamiausiu bei nesvetingiausiu žemynu šioje Žemėje. Žinoma, mes pasirinkome lengviau pakeliamą vasaros sezoną, kada Antarktida tampa ne tokia žiauriai neižengiama, kai kiek aptirpsta ledai ir atsидaro daugiau sąsmaukų bei įlankų laivui priplaukti. Tai būtų laikotarpis maždaug nuo lapkričio iki ankstyvo kovo. Žiemą, kai ledai sukausto plačius vandenius, Antarkties plotas

padvigubėja, ir prie jos priplaukti beveik neįmanoma.

Nėra pasaulyje jūrų, kur būtų įvairesnių ir gausesnių vandens gyvūnų, kaip jūros ir vandenynai, supantys Antarktidos žemyną. Čia gyvena, veisiasi ir keliauja tūkstančių tūkstančiai įvairiausių gyvių, pradedant nuo mažiausių planktoninių vėžiagyvių iki didžiųjų banginių. Tais vėžiagyviais maitinasi žuvys, paukščiai ir žinduoliai. Priešingai paplitusiai nuomonei, čia nėra jokių plėšrių žinduolių: nerasi nei meškų, nei vilkų, nei čiabuvių žmonių. Gyvybė sustelkusi tik siaurame pajūrio ruože, mintanti tuo, ką duoda jūra. Nėra čia nei medžių, nei krūmų. Vasaros metu pasirodo tik skurdoka augmenija: samanų, smilgėnų, kerpės, dumblių ir pan. Jūrose gyvena įvairių rūšių banginiai ir ruoniniai (jūrų drambliai, jūrų leopardai ir kt.). Būdingiausi Antarktidos paukščiai – pingvinai. Vasarą gausu audrapaukščių, žuvėdų ir pan.

Nors visuotinio žemės atšilimo pranašautojai ir gąsdino, kad ateisį laikai, kai tirpstantys Antarktidos ledynai užlies didelius kitų žemynų sausumos plotus, žinojome, kad mums skubėti dėl to nebuvo reikalo. Bet, kodėl nekeliauti tuojau, dabar, kol dar nesame per daug suvaržyti senatvės negalių? Pasiryžome, ir jau prieš kelis mėnesius užsirašėme į Antarktidos ekspediciją, gerai suprasdami, kad tai nebus tipiška atostogų kelionė, plaukiant dideliu ištaisingu laivu, kur prabanga lydi kiekvieną tavo žingsnį, kur tavo gundo lošimai, šokiai ir barai, kur maisto gausybė verčia užmiršti, kad susivaldymas – dorybė.

Mes nutarėme keliauti nedideliu, nepretenzingu laivu. Pavyko rasti tokį buvusį mokslinių tyrimų laivą, kuriame telpa tik 122 keleiviai. Tačiau tai laivas su specialiai sustiprintu korpusu, pralaužiančiu ledus, pakankamai mažas, kad galėtų praplaukti ten, kur didieji turistiniai milžinai negali net pasirodyti. Jokių vakarinių ar išeiginių

rūbų, tik stori šilti marškiniai, megztiniai ir storos striukės. Kelionė knibždančiai pilna gamtos, bet ne keleivių.

Šeštadienį, gruodžio 19, palikome Čikagą. *Miami* oro uoste pakeitėme lėktuvą, ir po ilgoko skridimo nusileidome *Buenos Aires*, garsėjančiame kaip elegantiškiausia Pietų Amerikos sostinė. Čia praleidome dvi naktis. Nors čia esame buvę prieš 20 metų, nustebome, kaip miestas išaugo, bet vis dar neprarado europietiško žavesio. Vėl stebino mus *9 de Julio Avenida* – plačiausia gatvė visame pasaulyje. Stebino ja plaukiantis autovežimiu ir žmonių srautas. Užsukome ir II nepaprastai ištaigingai išdėstyta mirusiųjų miestą, kur namų dydžio paminklai slėpė ten palaidotuosius turtuolius, jų tarpe ir *Eva Peron* mauzoliejų. Vaizdas nustelbė ir garsų *Milano cimiterio*.

Apžiūrėję *Buenos Aires* garsųjį blusų turgų, nuvykome į užmiestį pamatyti Argentinos kaubojų – *gauchos* – gyvenimą. Stebėjome jų raitelių miklumą ir po to bandėme prisijungti ir prie jų dainavimo. Jų plačios kelnės ir *boleadoras* greitai sužavėjo mūsų grupės moteris, ir netrukus, tvirtai laikomos kaubojų, jau sukosi argentinietiško šokio sukūryje. Prie pietų gausiai pilstytas vynas padarė savo: neatsilikio ir mūsų vyrai. Lygiai kaip ir senas ispaniškai priežodis sako: "*Despues de comer, duerme la siesta, y despues de cenar, veta de fiesta.*" (Po pietų pamiegok, po vakarienės puotauk.) Ir kaip paliksi Argentiną, dar kartą nepergyvenęs jos karščiu pulsuojančio tango?

Kitą dieną, pasismaguravę itališkame restorane "*La Parolaccia*", nuvykome į garsųjį *San Telmo* rajoną, kur "*Casa Blanca*" teatre argentiniečiai užkariavo mūsų širdis jausmingais tango judesiais. Ne vienas iš mūsų tik atsiduso, bet vis tik turėjo pripažinti: "Taip nepašokčiau jei ir 50 metų jaunesnis būčiau."

(Tęsinys - kitame numeryje)

SUSITARTI NEPAVYKO...

SUSITARTI NEPAVYKO

1997 metais Gedimino Vagnoriaus vadovaujama Vyriausybė nutarė 2.5 karto padidinti teisėjų atlyginimus. Praėjusių metų pabaigoje teisėjų atlyginimų vidurkis siekė daugiau kaip 8 tūkst. litų per mėnesį. Dar daugiau uždirba aukščiausius šalies teisėjų nariai. Aukščiausiojo Teismo pirmininko alga – apie 14 tūkst. litų, Konstitucinio Teismo pirmininko – 18,5 tūkst. litų.

Konstitucinis Teismas yra paaiškinęs, kad teisėjo darbo teisme metu draudžiama mažinti teisėjo atlyginimą ar kitas socialines garantijas, nes tai prieštarautų Tarptautinei teisėjų konvencijai ir Lietuvos Konstitucijai. Pasak praėjusią savaitę paskelbto Konstitucinio Teismo išaiškinimo, atlyginimų mažinimas gali pakenkti teisėjų nepriklausomybei. Teismų atstovų diskusijos su Ministru Pirmininku buvo bevaisės.

BRANGIAUSIEJI

"Brangiausias Lietuvoje yra generalinis prokuroras. Jis per 10 mėnesių uždirbo 154 tūkst. litų 835 litus", sakė Seimo narė J. Matekonienė. Ji minėjo ir kitus "nepigius" pareigūnus. Vyriausybės aparate prie tokių priskirtinas atstovas spaudai, kancleris, sekretoriato vedėjas. Pasak J. Matekonienės, visose valstybės valdymo institucijose valdininkų darbo užmokesčiai susideda iš pareigybinių algų, priedų, premijų ir kitokių išmokų. Tai leidžia valdininkams nuslėpti

nuo visuomenės, kokias algas jie iš tikrųjų gauna.

PRISIPAŽINIMAS

"Atgimime" išspausdintas R. Ozolo straipsnis "Valstybės ir jos aplinkos vizija". Be kita ko, autorius teigia, jog "išryškėjo dar viena svarbi, beveik visų jau pripažinta išvada: ne Rusijos krizė suvarė mus į ožio ragą, o mes patys save, dešimtį metų taip ir nepasiryžę pertvarkyti savo ūkio valstybinio administravimo ir visuomenės biudžetinio finansavimo".

POKYLIO NEBUS.

AR TAI – PERGALĖ?

Austrijos ambasadorius Vilniuje dr. *Florian Haug* išplatino pranešimą, kuriuo atšaukiamas sausio 22 d. Vilniaus Rotušėje numatytas Vienos pokylis. Austrijos ambasadorius rašo: "Sprendimas buvo priimtas dėl grasinančių pareiškimų žiniasklaidoje. Grasinimai įžeidinėti svečius, susidoroti su jais, išiveržti į rotušę atbaidė didesnę dalį norinčių dalyvauti renginyje ir aukoti Ukmergės neigaliųjų vaikų mokyklai – internatui". Padėkojęs visiems rėmusiems šio labdaros renginio idėją, dr. F. Haug atsiprašo, kad "klaidingai maniau galėsiantis šią gerą idėją, kurios reikalingumu vis dar esu įsitikinęs, padaryti visiems suprantama".

Vienos pokilyje turėjo dalyvauti ir penkių užsienio ambasadų atstovai. "Septintą vakarę būtume papietavę mūsų ambasadoje ir drauge vykę į pokylį", – sakė p. Haugas.

Vienas iš dviejų pokilyje turėjusių groti orkestrą būtų atvykęs iš Austrijos, o atvykimo išlaidas būtų padengusi Austrijos ambasada. Pokylio rengėsi tikėjosi surinkti apie 50 tūkst. litų Ukmergės neigaliųjų vaikų mokyklai – internatui.

"Gatvės politikai pasiekė savo, tik ar dėl to bus geriau neigaliams vaikams?" – klausia "Lietuvos žinios". Juk vargu, ar galima tikėtis bent minimalios paramos iš "Ubagų baltaus". Jų dėka sužlugo visai gražus ir padorus sumanymas – surinkti labdarą neigaliųjų vaikų mokyklai.

Lietuvos laisvės sąjungos pirmininkas Vytautas Štarauskas, rengęs vadinamąją "Vargšų šventę" prie Rotušės, išplatino "Pergalės pareiškimą": "Mieli Lietuvos žmonės! Atšaukusi Vienos pokylį, ponauja suprato, kad tyčiotis iš tautos negalima. Austrijos ambasadorius ponas F. Haugas puikiai žino, kad lietuviai, baigę vidurinę mokyklą, gali smulkiai papasakoti apie Austriją ir jos istoriją, ko negali papasakoti Austrijos pilietis, turintis aukštojo mokslo diplomą. Lietuvos laisvės sąjungos vardu įsakau visiems skyriams vykti į Vilnių ir atšvęsti pergalę prieš ponaują. Mes surengsime koncertą ir tikrą lietuvišką vakaronę".

Pareiškime dar yra raginimas "nekišti užsienietiško šlamšto" bei pasiūlymas norintiems padėti išgarsinti Lietuvą joje dirbantiems ambasadoriams puoselėti lietuviškas tradicijas savo šalyse...

(Iš naujausių *Eltos* pranešimų)

"VALSTIEČIŲ LAIKRAŠTIS"

Vilniuje leidžiamas antradieniais ir šeštadieniais, informatyvaus, patriotinio, demokratinio, Lietuvos gerovei skirto turinio, 16 puslapių. Siunčiamas kartą per savaitę oro paštu. JAV ir Kanadoje kainuoja: metams – 150 USD, pusei metų – 75 USD, trims mėnesiams – 40 USD. Prenumeratos užsakymus priima JAV ir Kanados atstovas Bronius Juodelis: 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL. 60514. Tel. (630) 986-1613. Čekių rašyti "Valstiečių laikraštis" vardu ir siųsti atstovo adresu.

Bronius Juodelis
Atstovas JAV ir Kanadoje

APKLAUSOS

Vladas Vijeikis

Lietuvoje, o taip pat ir Amerikoje labai mėgiamos žmonių apklausos. Mat labai knieti sužinoti, kaip bus balsuojama, kas ką myli, o ko nekenčia. Apklausų rezultatai – nevienodi. Įtariama, kad tie rezultatai priklauso nuo apklausėjų nuotaikų. Štai tokia tyrimo įstaiga "Vilmorus" paskelbė duomenis, ką Lietuvos visuomenė dabar myli, kuo pasitiki, o kas prarado jos palankumą. Malonu, kad pirmoje vietoje du "mūsiškiai" – V. Adamkus ir K. Bobelis. O V. Landsbergis – pats paskutinis. Kyla klausimas, ar tikrai V. Landsbergis baisiai nusikalto, ar jo priešams pavy-

ko jį apjuodinti. O tų priešų buvo nemažai.

Kokiomis įstaigomis lietuviai pasitiki? Patikimiausia, reikia nustepti, – žiniasklaida. Antroje vietoje – bažnyčia. O nepatikimiausi: seimas, bankai, partijos. Prie tų nepatikimiausių glaudžiasi ir teismai, vyriausybė, policija. Visiškai nepaminėta mafija. Tad neaišku, kur priskirta.

Kita tyrinėtojų grupė sprendė, kas yra iškiliausi Lietuvos žmonės per paskutinį šimtmetį. Daug ten žymių ir gerai pažįstamų vardų. Šimtinės viduryje krepšininkas ir boksininkas. Visai nepaminėtas kaimo mokytojas. Už vieną kaimo mokytoją atduočiau šimtą krepšininkų ir porą šimtų boksininkų.

Amerikoje vertintojai ir tyrinėtojai paskelbė, kad šiame dvidešimtmame amžiuje baltieji Amerikoje bus mažuma. *Jessie Jackson* jau seniai sako, kad baltieji bus problema. Teks baltiesiems atskirti prausyklas, viešbučius. Autobusuose teks važiuoti gale. Aš asmeniškai nesiginčiju, nes jau seniai

Marquette park (Chicago) esu mažumoje. Jau dabar paskambinus į miesto įstaigą, atsiliepiama ispaniškai. Še tau! Norint tapti Amerikos piliečiu, reikėjo mokėti anglų kalbą, o dabar teks mokytis ispaniškai. Na, lietuviška patarlė sako: "Ką išmoksi, ant pečių nenešiosi".

– Na, kaip atrodo dvidešimt pirmas amžius? – klausiu savo bičiulį *Florijoną*.

– Dar nepajutau. O ką gali pagaliau pajusti? Tos pačios sąskaitos, tos pačios ligos, tie patys nepritekliai. Štai paštas žada pakelti pašto

ženklų kainą. O kainos krautuvėje kaip kilo, taip ir kyla lyg ant mielių sėdėtų.

– Na, o kaip, ar prisidėsi prie tų, kurie mano, kad 2000 metus reikia švęsti sekančiais metais?

– O kodėl ne? Jeigu baliavot, tai baliavot, kad tik būtų priežastis. O čia tokia gera proga. Tik, kad tos nelaimės nebūtų atidėtos. Reikės atidžiau patyrinėti *Mikal*dos pranašystes. Mūsų senoliai tikėjo *Mikalda*, o jie nebuvo kvaili.

Žinomas nusikaltėlis, sla-

pyvardžiu "Henytė", Strasburge laimėjo bylą prieš Lietuvą. Teisėjai įsakė Lietuvos vyriausybei sumokėti sutartą pinigų sumą už skriaudą, kurią padarė šiam nusikaltėliui. Nėra ko stebėtis. Dabar dauguma teismų gina nusikaltėlių "teises", visai užmiršdami apie nukentėjusius. Tik reikia turėti suktus advokatus. Šiuo tarpu "Henytė" turėjo ir lėšų, ir advokatų. Esą Lietuvos teisėjai pažeidė "Henytės" žmogaus teises. Visai nebuvo svarstoma, kiek teisių pažeidė "Henytė". Koks paskatini-mas mafijozams!

TAUTYBIŲ SĄJŪDIS

Dr. Viktoras Stankus

Klyvlendas (Cleveland, OH) – įvairių tautybių miestas. Jis garsus ne tik "Rock and Roll" ir kitais muziejais, savo simfoniniu orkestru, bet ir tautybių įnašu į visos Amerikos kultūrą. Jis vadinamas Šiaurės Amerikos polkų muzikos sostine, o dėka tautybių gausiai pristatytų šventovių – bažnyčių miestu.

Tautinės bendruomenės susibūrė į Tautybių sąjūdį (*Nationalities movement of*

Greater Cleveland), siekdamas išsaugoti savo bendruomenių papročius, remti tautybių kandidatus į federalinės ir vietinės valdžios postus, saugoti savo kilmės kraštų laisvę. Į sąjūdį, kurio steigėjo garbė priklauso buvusiam miesto metui, a. t. *Ralph Perk*, įeina daugiau kaip 40 tautybių atstovai. Pagal politines pažiūras jame matome beveik lygų pasiskirstymą į demokratų ir respublikonų.

Tautybių sąjūdis savo metinėje šventėje, įvykusioje pernai, gruodžio 18 d. vokiečių *Hofbrau Haus* patalpose, išrinko naują valdybą. Mandatų komisijos pirmininkas *Vaclav Hyvnar* paskelbė, kad pirmininke išrinkta ilgametė sąjūdžio veikėja *Irene Morrow*. Valdybos nariais tapo: *Frank Awender, Terry Szmagala, Dr. Vladimir Rus, Valerie Schwonek ir Steven Hudak*. Už veiklą tautybių sąjūdyje pagerbta *Mary Ann Mahoney, Jose Feliciano, ir Peter Trakas* – *Ohio* valstijos atstovų rūmų nario *James Trakas* tėvas.

Gausiai susirinkusiems atstovams kalbėjo demokratas, miesto tarybos pirmininkas *Michael Polensek* (atstovaujantis ir lietuvių rajoną). Tarp klausytojų matėme daug aukštų valdžios pareigūnų. *M. Polensek* kvietė ir toliau aktyviai remti miesto valdžios pastangas kelti piliečių

gerbuvį, stiprinti ekonomiką ir švietimą, tobulinti gyvenamuosius rajonus.

Mums gerai pažįstamas senatorius *George Voinovich* pritarė šioms mintims, ypač pabrėždamas, kad tautinės bendruomenės veikty vieningai, nežiūrint kai kurių politinių ar religinių skirtumų, prisidėtų prie demokratijos puoselėjimo savo kilmės valstybėse. Nerimą kelia Rusijos veiksmai Čėčėnijoje. Jis atmetė Rusijos valdžios pasiteisinimus, esą ji Čėčėnijoje seka Amerikos pavyzdžiu, bombarduojant Serbiją. Senatorius išpėjo, kad tokie samprotavimai nebūtų bandomi pritaikyti Lietuvos ar kitų Baltijos valstybių nenaudai. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacija priėmė rezoliucijas, kuriose remiamos serbų pastangos stiprinti demokratiją savo šalyje. Senatorius G. Voinovich siūlė, kad Amerika ir Europa užšaldytų S. Miloševič ir jo sebrų piniginius išteklius užsienyje, stiprintų demokratinę opoziciją Serbijoje. Tai labai sunku padaryti, nes S. Miloševič žmona kontroliuoja visas Serbijos maisto parduotuves. Būtina užkirsti kelią Libijos, Irako, Irano ir Rusijos žadamai paramai S. Miloševičiui. Visuose Balkanuose reikia stiprinti demokratiją. Tai atims galimybę Rusijos "kietosios linijos" šalininkams įgyvendinti savo agresyvių kėslus.

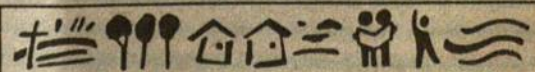

Tautybių sąjūdžio valdybos rinkimai. Teisėjas *Ralph Perk Jr.* priima naujosios pirmininkės *Irene Morrow* ir kitų valdybos narių priesaiką. Už jų – senatorius *G.V. Voinovich* ir jo žmona *Janet*. *Viktoro Stankaus nuotr.*

Tautybių sąjūdžio šventė *Cleveland, OH*. Iš kairės: miesto tarybos pirmininkas *Michael Polensek*, *Ohio* valstijos auditorius (ūkinės veiklos tikrintojas) *James Petro*, JAV senatorius *George V. Voinovich*, įteikiantis garbės žymenį tautybių sąjūdžio veikėjai *Mary Ann Mahoney*. *Viktoro Stankaus nuotr.*

ADMINISTRATORIUS NERINGOS STOVYKLAI

leškomas asmuo su profesiniu pasiruošimu ir patirtimi, gerai vartojantis lietuvių ir anglų kalbas ir galintis dirbti išsčius metus.

Neringos stovykla yra Nek.Pr. Marijos Seserų globoje, Vermonto valstybėje; ja naudojasi jaunimas ir suaugę.

Asmenys, kurie domisi šia pozicija, prašome kreiptis dabar, prisiunčiant savo gyvenimo ir darbo aprašymą ("CV"): Neringos Taryba, 600 Liberty Hwy, Putnam, CT 06260

VYRESNYSIS SKAUTININKAS A.†A. VYTAUTAS JOKUBAITIS

Atgimė Tėvynė,
gimėme ir mes,
Metai išaugino
skautiškas eiles:
Viską mes pašvėsim
Lietuvai mielai!
Motina ji mūsų,
o mes jos vaikai.

Vilius Bražėnas

1999 m. spalio 7 d., eidamas 76 metus, *Cleveland, OH* mirė vyr. sktn. Vytautas Pranas Jokubaitis. Jau skaitėme apie jo veiklą sporte bei politikoje. Bandysiu čia paminėti brolio Vytauto kelią skautybėje, kur irgi palikti ryškūs pėdsakai.

Jis gimė 1923 m. liepos 22 d. Perlojoje, Prano ir Paulinos (Lukošiūtės) Jokubaičių šeimoje. Mokėsi Jurbarko. Skautauti pradėjo vilkiuku 1930 metais. Bevertydamas abi "Lietuviškos skautijos" knygas, radau žinias apie brolio Vytauto skautišką veiklą Lietuvoje, Vokietijoje ir Amerikoje.

1939 m. Kauno rajono Šančių tunte jis vadovavo "Vytenio" skautų draugovei. 1940 m. Šv. Jurgio dieną brolis Vytautas buvo pakeltas LSS šefo, Lietuvos Prezidento Antano Smetonos aktu į paskautininkio laipsnį. Tada pirmą kartą mudvių skautiškieji takai susikryžavo, nes ir aš tada buvau pakeltas į paskautininkio laipsnį. Deja, neteko mudviem tada susitikti, nes brolis Vytautas veikė Šančių tunte, o aš – studentų skautų Korp! Vytis, Vilniuje.

1936 m. Šančiuose B. Želvis įsteigė "Rimbuto" jūrų skautų laivą ir jam vadovavo. Vėliau laivui vadovavo Vytautas Jokubaitis. Jis kartu su kitais rimbutėnais Nemunu baidarėmis plaukė 1938 m. į Klaipėdą ir 1939 m. – į Smalininkus.

1942 m. spalio 8 d. brolis

Vytautas vedė Oną Draugelytę (iš Marijampolės). Pasiitraukę į Vakarus, Vokietijoje jiedu apsistojo *Scheinfeld* (Bavarijoje) lietuvių pabėgėlių stovykloje, kur veikė 1945 m. įsteigtas Panerio tuntas. Brolis Vytautas dalyvavo Britų zonos 1948 m. skautų vadų suvažiavime.

1949 m. vasario 16 d. Jokubaičiams gimė dukrelė Milda Vasarė. Neužilgo jaunoji šeima atkeliavo į *Cleveland, OH*. Už poros savaičių brolis Vytautas jau turėjo ryšius su skautais. Jis minimas "Lietuviškoji skautija" antroje knygoje kaip aktyviai dalyvavęs skautininkų ramovės veikloje. 4 metus buvo Pilėnų tuntininku.

Amerikoje pirmą kartą susitikau Jokubaičių šeimą bene 1951 metais, kada su Skautų brolijos vyr. skautininkų vs dr. Vytautu Čepu aplankėme *Cleveland, OH* skautus. Mane nakvynėn, kaip keleivį iš tolimo Bostono, priėmė Jokubaičių šeima. Ačiū jiems, nes tada pamačiau nuostabų *Ohio* kraštą ir juo susižavėjau.

1953 m. *Niagara-on-the Lake, Canada* buvo pirmoji LSS jubiliejinė stovykla. Ten patyriau pirmąjį "tornado", kai vėtra išsvartė palapines. *Cleveland, OH* skautija labai gražiai pasirodė toje stovykloje. Tais pačiais metais ir mano šeima įsikūrė šiame mieste. Skautiškoji veikla suvedė su broliu Vytautu.

Ar prisimenat Lietuvoje seniau pavasarį rengtas medelių sodinimo šventes? JAV-oje jas vadina "Arbor Day". Broliui Vytautui vadovaujant Pilėnų tuntui, buvo pamečiui surengtos trys tokios medelių sodinimo iškylos *Cleveland Metroparks North Chagrin* rezervate. Ten mus visados pasitikdavo to rezervato va-

dovas *Jim Rooks*. Jo nurodymu skautai sodindavo medelius ir krūmus prie takų arba paukščių draustinyje, prie *Sunset Pond*. Tai būdavo smagios iškylos. Pasitaikydavo ir nuotykių, pavyzdžiui, kai vienas vilkiukas iki juosmens įsmuko į tvenkinį. Tačiau dabar *North Chagrin* rezervate kiekvieną pavasarį žydi mūsų skautų sodinti medžiai ir krūmai, o žiemą paukšteliai lesa nuo jų uogas.

Vieną pavasarį brolis Vytautas pakvietė mane savaitgalį nuvažiuoti į *Findley* valstybinį parką prie *Wellington, OH*, pasidairyti ar negalėtume ten surengti Pilėnų tunto vasaros stovyklos. Nuvažiavę sužinojome, kad parkas nepriima stovyklautojų su palapinėmis, nes ten viskas įrengta automobilių stovyklavietei – su elektros ir vandens tiekimu. Dairėmės, ar nevertėtų važiuoti kur nors kitur. Bet netikėtai per radiją išgirdome, kad esame "tornado" viduryje. Esą iš Pietų *Ohio* atūžia stiprios vėtros. Nors plaukai ir nesišiaušė, bet uždainavom – "Eisim, broleliai, namo!" Grįžome be nuotykių, nes audra mūsų nepavijo. Tačiau žmonos barėsi, kad statėme save į pavojų.

Skautiškoje veikloje brolis Vytautas neapsiribojo vien lietuvių bendruomene. Jis užmezgė ryšius su *Boy Scouts of America (BSA)* ir jų vadovais. Ten dirbdamas, jis pasiekė gilvelisto *Wood Badge*.

Prisimenu pavasarį rengtas miesto skautų iškylas į gamtą *South Chagrin Metroparks* draustinyje. Gaila, kad tada mus peikė žmonės patys nedalyvavo tose iškylose. Ten kiekvienas skautų vienetas įsikurdavo atskiroje pastovyklėje. Nuostabu buvo stebėti vietinių skautų prityrusius vienetus, kai Pilėnų

A†A Vytautas Jokubaitis.

skautai žygiuodavo su skambia lietuviška daina ir komandomis į vakarinį *Camporee* vėliavos nuleidimą.

Anot "Lietuviškos skautijos" II t., Pilėnų tuntas buvo registruojamas Amerikos skautų organizacijoje. Tai suteikė progą gražiai atstovauti

Lietuvą ir jos skautus. Pilėnų tunto skautų vienetai daug metų buvo laikomi pirmaujančiais ir stipriausiais *Cleveland, OH* 5-jo rajono vienetais. Ryšius su *BSA* palaikė vs Vytautas Jokubaitis. Jis

(Nukelta į 11 p.)

Tu gyveni mano širdy
Šlammėjime senųjų liepų,
Vėjo dainoj,
Laukų giesmėj
Ir vakaro varpų viltingam gaudime...
D.S.

P A D Ė K A

A.†A.
IZABELĖ BARNIŠKAITĖ –
JONAITIENĖ
mirė 1999 m. spalio 30 d.,
palaidota Visų Sielų kapinėse.

Nuoširdžiai dėkojame kun. Gediminui Kijauskui S.J. už maldas koplyčioje, atnašavusiam mišias ir maldas kapuose.

Mūsų gili padėka rašytojai s. A. Balašaitienei, kuri jautriai apibūdino velionės gyvenimą. Iš velionės poezijos rinkinio skaitė dukraitė p.s. A. Bielinienė. Dėkojame pareiškusiems užuojautą: Lietuvos Garbės konsulei p.s. I. Bublienei, JAV LB apylinkės valdybos vardu – Dr. V. Stankui, pensininkų vardu – H. Pikturai, LSS Sesių vardu – v.s. N. Kersnauskaitei, skautininkų draugovės vardu – v.s. A. Muliolienei, Šaulių kuopos vardu – V. Čečiui ir DLK Birutės draugijos vardu – S. Stasienei.

Sirdingai dėkojame p.s. M. Nasvytienei, nuoširdžiai pravedusiai atsisveikinimą.

Skautiškas ačiū Neringos skaučių tuntui, skautininkų draugovei ir Šaulių kuopai už sargybą prie velionės karsto.

Esame dėkingi v.s. N. Kersnauskaitei už skaitinius, solistei V. Muliolienei, vargonininkui J. Robinson ir kanklininkėms s. V. Rubinski ir sk. J. Klimaitėi už suteiktą ypatingą nuotaiką per mišias, išlydint v.s. Izabelę Jonaitienę į Amžinybės arodus.

Ačiū sesėms skautininkėms, sesėms židinietėms ir visiems, kurie prisidėjo prie vaišių stalo.

Dėkojame karsto nešėjams – A. Bielinui, L. Nasvyčiui, V. Nasvyčiui, J. Gudėnui ir skautininkams – A. Belzinskui ir A. Mulioliui.

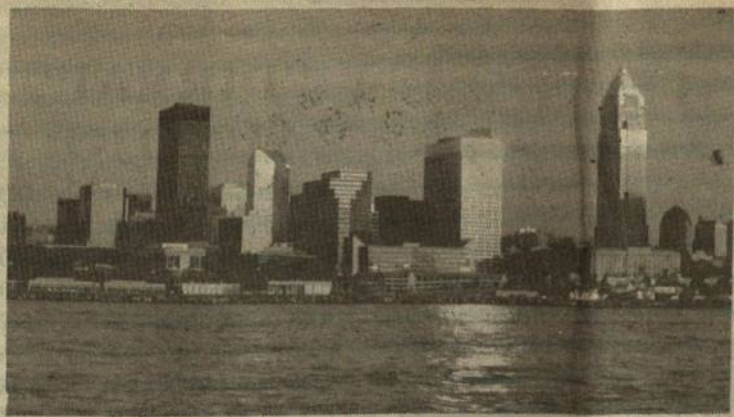
Dėkojame visiems už gėles, auksą mišioms, velionės atminimui, Vasario 16-tos gimnazijai, užuojautas "Dirvoje" ir pareikštas asmeniškai. Dėkojame visiems už dalyvavimą laidotuvėse. Jūsų buvimas su mumis kartu palengvino mūsų skausmingą valandą.

Ačiū Jakubs & Son laidotuvių direktoriams už rūpestingą ir nuoširdų patarnavimą.

Giliam liūdesy likę:
duktė Rimgailė ir žentas Donatas Nasvyčiai
dukraitės: Audra ir Arūnas Bieliniai,
Rūta ir Mike LaFranco

Lietuvių skautų brolijos vyr skautininko E. Vilko (1961-63 m. kadencijoje) viešnagė *Cleveland, OH*. Šalia jo (antroje eilėje, dešinėje) vs V. Jokubaitis. G. Juškėno nuotr.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• VASARIO 3 d. 2 v. p. – Lietuvių pensininkų klubo narių suėjimas Lietuvių namuose.

• VASARIO 13 d., – Vasario 16-ajai skirtos šventos Mišios 10:30 v.r. Šv. Jurgio bažnyčioje.

• VASARIO 13 d., 3 v. p. – Vasario 16-osios minėjimas Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje. Rengia ALT ir JAV LB apylinkės valdyba.

• KOVO 19 d. – Tradicinė skautijos Kaziuko mugė Dievo Motinos parapijoje.

• KOVO 25 d., 6:30 v.v. – solisto Vladimiro Prudnikovo ir solistės Juditos Leitaitės koncertas Dievo Motinos parapijos salėje. Akomponuos pianistė Nijolė Ralytė. Rengia JAV LB apylinkės valdyba.

• BALANDŽIO 15 ir 16 dienomis – Šv. Jurgio parapijos velykinių kepinų pardavimas.

• BALANDŽIO 15-16 d., šeštadienį ir sekmadienį, – Nijolės Palubinskienės ir Li-

nos Palubinskaitės meno darbų paroda Dievo Motinos parapijos salėje. Rengia korporacija "Giedra".

• BALANDŽIO 29 d. – Lietuvių klubo veiklos 80-mečio minėjimas Lietuvių namuose.

• BALANDŽIO 30 d., 11:30 v. r. – Atvelykio stalas – Šv. Jurgio parapijos salėje.

• GEGUŽĖS 27 d., šeštadienį – skautiškos veiklos 50-mečio šventė.

• GEGUŽĖS 29 d., 8:30 v. r. – Prisiminimo dienos (Memorial Day) apelsog, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

• BIRŽELIO 10 d., šeštadienį – trijų chorų: *Chicago* – "Dainavos", *Cleveland* "Exultate" ir *Toronto* "Volungės" koncertas CIM (Cleveland Institute of Music) salėje.

• LIEPOS 16 d., 11:30 v. ryto – Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

(Atkelta iš 10 p.)

dalyvavo lietuvių skautų tautinėse stovyklose ir septyniose pasaulinėse skautų *Jamboree* stovyklose, kur visados pasireiškė kaip lietuviai. Buvo apdovanotas BSA žymenimis – Šv. Jurgio, Sidabrinio beb-ro, *Vigil Honor*, Sidabrinio pelikano ir kt.

Lietuvių skautų brolijoje vs Vytautas Jokubaitis daugelį metų ėjo įvairias pareigas.

Brolis Vytautas palaikė ryšius su Amerikos skautėmis (GSA). Jam turėjo būti įteiktas *Saint Ann Seton* GSA žymuo Šv. Jono kated-

• LAPKRIČIO 12 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

• GRUODŽIO 16-17 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. – bendros kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

Prašome organizacijų vadovus arba jų įgaliotus asmenis laiku pranešti redakcijai apie planuojamus renginius arba jų pakeitimus bei papildymus.

roje. Deja, jis mirė, likus savaitei iki įteikimo iškilmių. Tą žymenį priėmė dukra Milda ir sūnus Linas.

Gyvenime brolis Vytautas visados ėjo savo pasirinktuju skautybės keliu – Dievui, Tėvynei ir Artimui. Jis daugelį metų buvo kraujo davėjas Raudonajam Kryžiui. Kartą vienai sesei skautei ruošiantis širdies operacijai reikėjo perpilti kraują. Jos šeima susirūpino, kur rasti kraujo davėją. Brolis Vytautas nekviečiamas ją aplankė ir nuramino: "Miela sese, aš pasirūpinsiu kraujo perpylimu". Dažnai duodamas kraują Raudonajam Kryžiui, brolis Vytautas buvo tapęs kraujo galonų davėju.

Vytautas ir Ona Jokubaičiai užaugino dukras Mildą ir Rūtą ir sūnų Liną. Vaikams bebaigiant gimnaziją, jis ne-leido jiems ieškoti darbo, bet

ragino siekti aukštojo mokslo; sakydamas: "Vienintelis jūsų darbas yra aukštasis mokslas!" Jokubaičių atžalynas įvykdė tėvo norą – baigė aukštuosius mokslus, sukūrė šeimas ir savo vaikus taip pat siunčia į mokslus.

Brolis Vytautas daug metų dirbo *Picker-X-Ray Corp.* Ten stropiai dirbdamas, nusi-pelnė paaugštšinimų. Nepa-miršo ir aplink esančių lietuvių, daug kam ten parūpino darbą. Jo ilgos darbo valandos buvo skirtos šeimai – vaikų ateičiai. Siuntė juos mokytis baleto, muzikos, meno ir vaidybos, ragino sportuoti ir skautauti. Jis patarė jiems: "Domėkitės, kuo tik galite, būkite naudingi ne tik sau, bet ir kitiems."

Mielas broli, Vytautai, il-sėkis Visų Sielų kapinių kal-voje, o mes ir toliau eisime Lietuvos keliu.

vs Gerardas Juškėnas

PENSININKŲ ŽINIOS

Šiemet pirmasis pensininkų suėjimas, kaip jau buvo skelbta, įvyks vasario 3 d., 2:00 v. p.p. Lietuvių namų viršutinėje salėje. Prisiminsi-

me artėjančią Nepriklausomybės šventę, pagerbsime sutinkančius savo gimtadienius.

(Nukelta į 12 p.)

Šv. Jurgio parapijos klebonas kun. J. Bacevičius po Šeimų kalėdinių Mišių kalbasi su jaunimu.
E. Klimo nuotr.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina,ma,
telkdanti jauką atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus

V. R. MATAS

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

Visi teisiniai pataravimai

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

Rita Staškutė-Zvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS Į LIETUVĄ – 2000

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

(Atkelta iš 11 p.)

JAUNIEJI SVARSTYBŲ MEISTRAI IŠ LIETUVOS – AMERIKOJE

Sausio 27-31 dienomis moksleiviai iš Kauno ir Panevėžio atstovaus Lietuvai Jungtinėse Valstijose, *Duquesne* universiteto (Pittsburgh, PA) 13-ajame tarptautinėse svarstybose (13th International Debate Championship). Keturi jaunuoliai atvyko su mokytoja Alina Gutauskiene. Džiaugiamės, kad jiems pavyko surinkti lėšų kelionei. Tikimės, kad jiems pasiseks atvykti ir į Klyvlendą (*Cleveland, OH*). Svarstybos, kurias stebėti galės visuomenė, įvyks sausio 30 d., sekmadienį, *Duquesne* universitete, 2:30 ir 4:30 val. p.p. Viešos svarstybos *John Carroll* universitete numatytos sausio 31d. 8 val. vakaro.

Gailutė Klimaitė
**SVARSTYBŲ MENAS
LIETUVOJE**

Alina Gutauskiene
Kauno J.Jablonskio
gimnazijos mokytoja

"Geriau apsvarstyti pro-

blemą ir nenuspręsti, negu nuspręsti neapsvarčius", - šie išmintingi *Joseph Joubert* žodžiai tapo mano, kaip Svarstybų klubo trenerės pagrindiniu teiginiu. 1994 m. Atviros visuomenės instituto (*New York*) dėka Lietuvoje įsikūrė pirmieji svarstybų klubai. Pradžioje jų buvo apie 10. Tai buvo naujas, anksčiau Lietuvoje nepraktikuojamas ir nelabai žinomas reiškinys. Diskusijos mūsų krašte, tiesa, vykdavo, tačiau iki nepriklausomybės atgavimo tai buvo labiau panašu į monologą, kuriame kiekvienas postringaudavo apie tas pačias idėjas ir už jas "vieningai" balsuodavo.

1990 m. kovo 11 d. buvo pats reikšmingiausias įvykis mano ir visos tautos gyvenime. Tapome laisvais žmonėmis, patys kuriame savo valstybės gerovę bei ateitį ir esame atsakingi už ją.

(Pabaiga - kitame numeryje)

Sausyje gimtadienius mini: Liudas Andriušaitis, Aldona Bliumentalienė, Jadvyga Budrienė, Jonas Citulis, Milda Dulebienė, Uršulė Gaižutienė, Andrius Mackevičius, Gražina Natkevičienė, Rima Nasvytienė, Vladas Plečkaitis, Adelė Šiaučiūnienė, Angelė Staškuvienė, Balys Steponis, Denius Trimakas, Vaidevutė Trimakienė, Vincas Urbaitis, Malvina Švarcienė.

Vasaryje savo gimtadi-

nius sutinka: Albina Bakūnienė, Jadvyga Ilendienė, Ignas Janavičius, Irena Johansonienė, Ona Maželienė, Kazimieras Palubinskas, Aleksas Petrauskis, Vacys Rociūnas, Elena Šarkauskienė, Ona Skardienė, Valerija Spirikaitienė, Stasė Vyšnionienė.

Sveikiname juos ir linkime laimingų bei sveikų metų.

Pensininkai pavasarį jau planuoja išvyką į Čikagoje statomą operą.

Jonas Kazlauskas

TAISOME KLaidas

Gerbiamas redaktorium, 1999 m. gruodžio 7 d. "Dirvoje" (10 p.) patalpinta mano atsiųsta nuotrauka, kurioje matome paskutinės VLIK'o valdybos narius prie Televizijos bokšto Vilniuje. Nurodant joje pavaizduotus asmenis, yra išsibrovusi klaida. Vietoje žodžių "dr. Giedraitis ir J. Čikotienė" turi būti: "ponia ir ponas Vakseliai". Aleksandras Vakselis buvo įgaliotas atstovauti Tautos fondą.

Dėkoju tiems, kurie šią

klaidelę pastebėjo.

Su pagarba

Pilypas Narutis

* * *

Redakcijai pateiktame tekste "Atviras laiškas Lietuvos Respublikos Prezidentui Valdui Adamkui" ("Dirva", sausio 18 d., 1 p.), buvo klaidingai nurodyta, kad R. Pavilionio laiškas "Amoralios politikos vardas - parsidavimas" išspausdintas "Lietuvos rytu". Turi būti: "Respublikoje". Atsiprašome, kad ruošdami laišką spaudai, klaidos nepastebėjome. Redaktorius

"DIRVAI" AUKOJO:

LB Palm Beach, FL sk.	125
G.Šiliūnienė, Flushing, NY	65
S.Lazdinis, Euclid, OH	50
Z.Obelenis, Russel, OH	50
J.Ardys, Fairview, PA	35
Dr.A.Pacevičius, Canada	25
J.Šiaučiūnas, Cicero, IL	25
L.Žvynienė, St.Pete B., FL	25
V.Misiūnas, Clark, NJ	20
R.Strimaitis, Los Altos, CA	20
J.Zubavičius, Sunny H., FL	20
A.Puteris, Canada	15
J.Raibys, Oak Park, CA	15
O.Ralys, Cleveland, OH	15
A.Šmulskštienė, Chicago, IL	15
H.Stasas, Cleveland, OH	15
R.Variakojis, Rocky R., OH	15
A.Gečys, Huntingdon V., PA	10
A.Gverzdys, Canada	10
V.Melinis, Brick, NJ	10
B.Vembrė, Brockport, NY	10
Q.Merkienė, S. Boston, MA	5
A.Urbonas, St. Pete. B., FL	5
M.Žemaitis, Amsterdam, NY	5
J.Vencienė, WkLf., OH	5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

EILUTĖS IŠ LAIŠKŲ

Didžiai gerbiamieji, siunčiu "Dirvos" prenumeratos mokestį ir auką. Šia proga mano geriausi linkėjimai redaktoriui ir administracijai. Sėkmės asmeniniame gyvenime ir kilniame lietuvių bės darbe.

Su pagarba

A. Gverzdys

Skautų kūčios užbaigtos tradicine "Ateina naktis".

G. Juškėno nuotr.

Šiaudelių traukimas skautų kūčiose. *G. Juškėno nuotr.*

The World is Changing!

Can you afford not to have Internet Access?

Xcelnet offers you One full Year of Unlimited Internet Access for \$125 with this ad. Web Hosting Starts at 19.95 / month.

Call now 216-382-9033

You will be online today. Guaranteed. Tired of busy signals? Excellent Service. Free E-Mail & Web Space.

SUPPORT IN LITHUANIAN AVAILABLE

Don't have a computer? We have new and refurbished systems starting from \$399.

Monitors and Printers available.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

866 E. 200 th St.

Sat.: 8 am to 4 pm

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

SAVI

PAS SAVUS!

XXXXXXXXXXXX

KVIEČIAME

VISUS

I

TAUPA!

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000